

BIM Atzeneta del Maestrat

Època XI N° 21 - febrer/abril 2022

La AODL informa

A Atzeneta cal saber

Les nostres esportistes

Atzenetins pel món

Ens conten des del Col.legi

Medi Ambient

Des de la UJI

Les associacions parlen

Des del Casal Popular

Els nostres artistes

Des de la Cooperativa

El temps i la Meteo a Atzeneta

TOTA SEQUERA TÉ LA SEUA FI

SANT ANTONI, TARDÀ PERÒ BÉ...

Agenda

HORARIS

AJUNTAMENT

De dilluns a divendres de 9 h a 14 h.
Dissabte de 9h a 13 h.

www.atzenetadelmaestrat.es

Facebook: Ajuntament d'Atzeneta del Maestrat

ESCOMBRERIES

A partir de les 20 h.

RECOLLIDA D'OBJECTES VOLUMINOSOS

El quart dimecres de cada mes.

CEMENTERI

Tots els diumenges (hivern de 15 h a 17 h i estiu de 16 h a 18 h).

ALTRES SERVEIS A L'AJUNTAMENT

SERVEIS SOCIALS

Dilluns de 9 h a 13'30 h i dimecres amb cita previa (722739456) a la 2ª planta de l'ajuntament.

ARQUITECTA MUNICIPAL

Dimarts de 10 h a 14 h a l'ajuntament.

VETERINARI

Dimecres de 10 h a 11 h a l'ajuntament.

NOTARI

Dijous cada 15 dies a l'ajuntament.

TELÈFONS D'INTERÉS

AJUNTAMENT 964 37 00 18

CENTRE DE DIA 964 37 09 19

CENTRE DE SALUT 964 37 05 43

GUÀRDIES 698 614 472

FARMÀCIA 964 37 00 54

COL·LEGI PÚBLIC 964 73 82 50

BANKIA 964 37 00 53

BBVA 629 005 298

BANTIERRA 964 37 01 64

GUÀRDIA CIVIL 964 37 00 63
062

CASA ABADIA 964 37 03 36

EXTENSIÓ AGRÀRIA 964 39 96 90

AUTOS HICID 964 20 01 22

EMERGÈNCIES 112

INFORMACIÓ 012

HOSPITAL GENERAL 964 72 50 00

HOSPITAL PROVINCIAL 964 35 97 00

HORARI D'AUTOBUSOS

ATZENETA-L'ALCORA-CASTELLÓ

ATZENETA

Eixida 6'30 h

L'ALCORA

Arribada 7'30 h
Eixida 7'35 h

CASTELLÓ

Arribada 8'00 h
Eixida 18'00 h

ATZENETA

Arribada 19'30 h

VISTABELLA-ATZENETA-CASTELLÓ

VISTABELLA

Eixida 6'00 h

ATZENETA

Arribada 6'50 h
Eixida 7'00 h

CASTELLÓ

Arribada 8'30 h
Eixida 15'30 h

ATZENETA

Arribada 16'50 h
Eixida 17'00 h

VISTABELLA

Arribada 18'00 h

Edició: Ajuntament d'Atzeneta

Coordinació: www.teescribолоquequieras.com

Impressió: Paperam Impressions

Disseny: Juan Gil

La gent que fem aquest BIM volem que estiga obert al major nombre d'opinions. Tot aquell que vulga col.laborar, de qualsevol manera, ens ho pot fer arribar a l'ajuntament o a l'adreça electrònica bimatzeneta@gmail.com.

Col·laboracions, incloses les fotogràfiques, d'aquest número:

Associació d'ames de casa (Tere Vayá), Melchor Rovira, Carmen Rovira Monfort, Paco Esteller, Pilar Ferreres, Miguel Ángel Moliner, Arcadio Vidal, Rafa Gil Marín, Neus Bartoll, Leo Gil Saura, Xavi Pallarés, Ricardo Badenes, Diego Marín, Teresa Ibáñez Gil, Aïda Centelles Ahicart.

INCERTeses PRIMAVERALS

L'hivern ha quedat arrere, un més. La primavera imposarà el seu domini sensorial i alterar la sang dels més proclius a l'acceleració sanguínia. És l'última primavera de l'actual legislatura municipal. Els temps continuen convulsos. La pandèmia no acaba de diluir-se del tot, però el consens sociopolític-mèdic ha optat per gripalitzar el virus. La guerra rus-ucraïnesa es manté, encara que a baixa intensitat. Lluny de constituir aqueixa urgència amb la qual ens venen picant els mitjans, el canvi climàtic no es revela com a prioritat quan li ho analitza amb rigor exempt de propaganda i qui sap si els mecanismes -alguns desconeguts encara- de la naturalesa no ho acabaran minimitzant. El que sí s'ha manifestat com a urgència és l'evitació d'un nou col·lapse energètic que sume a les societats en un context d'escalada de preus, vagues i descontent social. Urgeix doncs reformular els patrons energètics que regeixen en un Occident consumista d'energia i assumir que hem de deixar aqueix egoisme territorial de costat a l'hora d'establir solucions per a produir energia en els nostres voltants.

Massa moviments populars, ecologistes, partidistes oposant-se a tot el que produeix energia quan s'aplica sobre el seu territori. Oposició als aerogeneradors, a les línies de molt alta tensió (comprensible en el cas de la MAT i d'Atzeneta, perquè només es reivindica canviar el seu traçat), als macrohorts solars, a la construcció de potencials pantans, a les nuclears. Què ens queda? Què inventen ells? Caldrà assumir costos visuals perquè en pressionar l'interruptor es faça la màgia de l'electricitat aplicada al nostre confort.

En el que concerneix al local, al atzenetí, la vida segueix sense grans sobresalts, amb una continuïtat en les iniciatives conduents a la millora del benestar d'una població que se sosté en número,

amb un dinamisme municipal que es tradueix en la creació de llocs de treball, complementat amb la puixança d'una cooperativa que es va erigint com a motor social i laboral d'Atzeneta, una entitat fundada en 1944 que sense perdre el seu substrat agrícola s'ha anat introduint en unes altres sectors professionals susceptibles d'aplicar-los formules cooperativistes.

Volem destacar des d'aquesta síntesi editorial la labor infatigable del Casal Popular d'Atzeneta del Maestrat, una associació cultural progressista d'idees i sobretot de fets, que fomenta la cultura, la llengua, el territori propi i la interacció amb els veïns, un exemple de constància, creativitat i sobretot treball.

El poble ha canviat tant la seua fisonomia urbana que quasi no resulta recognoscible quan es compara l'actual fotografia amb una de tan sols 25,30, 40 anys arrere. L'embelliment de carrers, racons urbans i edificis emblemàtics; la modernització dels elements urbans existents i la introducció d'altres concordants al progrés llança un saldo visual suggestiu tant per al nadiu com per al visitant. Aquesta evolució urbanística ha sigut propiciada per una pau legislativa on la primera i única primacia la constitueix la prosperitat progressiva d'Atzeneta, exempta de conflictes, de pugnes partidistes i de posicionaments dels edils per a escalar en els seus respectius partits. La pau, només la pau, en qualsevol de les seues accepcions, és el camí.

L'AODL informa

Tallers per al Foment de l'Ocupació a Atzeneta

L'Ajuntament d'Atzeneta del Maestrat, un any més, s'ha adherit a l'Estratègia Provincial per al Foment de l'Ocupació, l'Emprenedoria i la Promoció Econòmica de la Diputació per al 2022-2023, per això hem pogut sol·licitar diferents tallers que tindran lloc al nostre municipi.

Aquests estan emmarcats dins del Pla Provincial per a la Intermediació Laboral, el Desenvolupament Local i la Formació per a l'Ocupació, i en l'apartat del Programa d'inserció laboral i desenvolupament personal per a l'ocupació:

Taller 1.-"Aprofita al màxim el teu mòbil per a trobar ocupació".

Dirigit a :persones en cerca activa d'ocupació per traure el màxim rendiment de les aplicacions mòbils.

Objectius:

- Aprendre a utilitzar el mòbil per a la cerca d'ocupació.
- Proporcionar una eina actual per a la cerca d'ocupació.
- Conèixer les diferents aplicacions que existeixen per a trobar feina.

Continguts:

- CV en línia.
- Aplicacions de portals d'ocupació.
- Autoservef.
- Aplicacions d'Empreses de Treball temporal.
- LinkedIn.

Calendari: 16, 18, 20 de maig de 2022 en horari de 09:30 h a 13:30 h.

Durada: 12 hores.

Taller 2.-"Tràmits digitals per a la inserció soci-laboral".

Dirigit a: persones desocupades o en cerca activa d'ocupació que vulguen agilitar i simplificar els tràmits administratius relacionats amb la cerca d'ocupació.

Objectius:

- Facilitar i agilitar les relacions amb l'administració pública a través de la tramitació electrònica.
- Dotar de coneixements necessaris per a relacionar-se electrònicament.
- Gestionar la cerca d'ocupació a través d'internet: Seguretat Social, SEPE, Labora, etc.

Continguts:

- Descàrrega, instal·lació i desinstal·lació del certificat digital.
- Alta en @Clau i generació de @Clau signatura/ Clau permanent.
- Tràmits i serveis en la Seguretat Social i SEPE.
- Tràmits i serveis amb Labora: certificat digital i Autoservef.
- Tràmits generals: registre electrònic.
- Altres usos del certificat digital.

Calendari: 26, 28, 30 de setembre de 2022 en horari de 09:30 h a 13:30 h.

Durada: 12 hores.

A Atzeneta cal saber

Unitat de respir

Com sempre, la gent de la Unitat de Respir no para. Este mes de març: un mural per al Dia Internacional de les Dones, gaiates de Magdalena i unes medalles per al Dia del Pare. Treballadors i profitosos.

Activitats dia de la dona

L'Ajuntament d'Atzeneta del Maestrat, amb motiu del Dia Internacional de les Dones, va realitzar una sèrie d'actuacions per commemorar aquesta data:

- Va repartir un llibre per a cada escolar del municipi.
- Va ampliar l'estoc de llibres de la biblioteca municipal.
- Va comprar jocs de taula per al Casal Popular.
- Taller Isonomia per a quart de primària: Per un futur sense etiquetes.
- Escape room per als alumnes d'Eso.

Exposició de pintura

A mitjans de febrer va tindre lloc l'exposició de pintura de l'artista Jorge Ortiz Ortiz .

Es va poder visitar fins al 20 de març a la sala d'exposicions de l'Ajuntament en horari de 9 a 14 hores.

A més de l'artista , els agraïments municipals es fan extensius a Juanjo Trilles i Pepe Mingol per la seua col.laboració.

Marxa i projecció

El dissabte 5 de març per la vesprada i amb motiu de la celebració del dia de la dona es va fer *lectura del manifest* per a després iniciar la *Marxa per la dona* amb l'obsequi d'una camiseta i una motxilla a totes les participants.

A continuació, al local Multiusos es va projectar el *document MUJERES QUE NO CALLAN*, de Núria Garrido, on es visibilitzaven i es denunciaven casos d'abusos sexuals de professors a alumnes de l'UJI.

Un altra exposició de pintura

Del 9 al 23 d'abril, la sala d'exposicions de l'Ajuntament va acollir l'exposició de pintura "*Viventus natura, adhuc vita*", de Solé Mecho i Carmen Pesudo.

RESUM DE LA XX PUJADA A LA NEVERA

Junta del Club de Muntanya At-Zenet

El passat 2 d'abril es va celebrar la XX Pujada a la Nevera, una edició molt especial que es va haver de suspendre en 2020 degut a la pandèmia de la Covid-19 i que malauradament tampoc es va poder organitzar en 2021 degut a les restriccions.

Hi havia moltes ganes de "Nevera" i també de Lliga Castelló Nord, ja que la "nostra" cursa forma part d'aquest circuit de curses de muntanya i era la segona prova, després de Borriol.

Va ser tot un èxit respecte a la participació: 540 participants entre les dues proves, la marxa (14km.) i la cursa (27km.) on 100 inscrits van gaudir del recorregut de la "marxa" i la resta (440 valentes i valents) van pujar fins al tossal de La Nevera.

Però, si important és que hi haja un bon nombre de participants, més importants són les i els voluntaris, i d'això sí que podem presumir: quasi 60 persones ens van ajudar a poder gaudir de la XX edició de la cursa, socis i no socis, veïnes i veïns del poble fan possible que les corredores pogueren gaudir d'aquest esdeveniment.

L'únic però li'l posarem a l'oratge. Va ser un dia fresc i amb molt de vent, i que tots ho vam patir, tant corredors, voluntaris com espectadors.

Respecte al resultat esportiu, cal destacar el nivell dels atletes locals: Alex Marin, guanyador de la prova reina, va creuar la meta amb un temps de 2h 04min, quedant en la 4ª posició Josep Fabra (2h 10 min), així com la gran cursa de Jordi Carratalà (2h 18 min) i Sergio Bellés (2h 23 min). També les atletes locals Tere Badenes, Salvia Santos, Silvia Porcar i Sonia Domingo van fer un gran temps en meta.

CLASSIFICACIÓ GENERAL DE LA XX PUJADA A LA NEVERA

HOMENS

- 1) 02:04:08 **ALEX MARIN FABRA**
CM AT-ZENET
- 2) 02:09:48 **ANDRES PASCUAL IBAÑEZ**
CLUB TRIATLO DAVIMA
- 3) 02:10:21 **CRISTOBAL ADELL ALBALAT**
CM VISTABELLA

DONES

- 1) 02:40:40 **MARIA OBRERO CATALAN**
CM VISTABELLA
- 2) 02:51:04 **SANDRA LAFUENTE SANZ**
INDEPENDIENTE
- 3) 02:53:34 **SONIA MUNDINA GIL**
GRUP ENTRENAMENT DAVID MUNDINA

CLASSIFICACIÓ GENERAL DE LA XII MARXA POPULAR A LA NEVERA

HOMENS

- 1) 01:16:38 **JOSE RAMON SANCHEZ MORALES**
CA BAIX MAESTRAT
- 2) 01:17:12 **FERNANDO ARROYO CARRATALA**
BLACK PANTHER RACE
- 3) 01:18:18 **JOSE VAQUER**
WOLF DEN CREW

DONES

- 1) 01:35:21 **AINA MATEU BELTRAN**
INDEPENDIENTE
- 2) 01:38:27 **CAROLINA AICART GOMEZ**
CD METAESPORT
- 3) 01:42:59 **DOLORS CAMPOS FONOLLOSA**
SUDACTIU

La cursa de 14 km també era competitiva per als cadets (15-16 anys), juvenils (17-18 anys) i juniors (19-20 anys), on vam tindre participació local amb Jordi Peris, Inés Marin, Guillem Bellés i Enric Marin, i amb molt bons resultats:

RESULTAT CADETS FEMENÍ

- 1) 01:40:52 **MARIA SAFONT TRUJILLO**
CM RUNNING MORO
- 2) 01:54:37 **MARIA MOLINER CAÑADAS**
CM VISTABELLA
- 3) 01:54:39 **LOLA CUMBA RENAU**
TRIATLON TRITRAIL CASTELLON DE LA PLANA

RESULTAT CADETS MASCULÍ

- 1) 01:16:17 **JORDI PERIS ROURES**
TRI-TRAIL
- 2) 01:24:43 **NICOLAS VAZQUEZ QUINTANILLA**
TRITRAIL
- 3) 01:39:13 **ALBERTO MARTI LLORENS**
TEAM SARK PARKOUR

RESULTATS JUNIOR MASCULÍ

- 1) 01:01:52 **MARIO WERTHER ASUNCION MATIAS** CA SILLA
- 2) 01:08:26 **LUCAS ADANERO GONZALEZ** CLUB TRIATLON TRITRAIL
- 3) 01:22:55 **RUBEN DEUSDAD RAMOS**
CT TRIPICAIIO VILAFRANCA
- 4) 1:44:44 **ENRIC MARIN ESCRICH** CM
AT-ZENET
- 5) 01:52:14 **GUILLEM BELLES MARTI** C M
AT-ZENET

RESULTATS JUVENILS FEMENÍ

- 1) 01:35:59 **INES MARIN VIDAL** CM AT-ZENET

RESULTATS JUVENILS MASCULÍ

- 1) 01:07:19 **JAVIER VIVES BARREDA**
AD MAESTRAZGO
- 2) 01:17:42 **PAU NOMDEDEU CE** GELATS
ALCORA

3) 01:17:52 **XAVI PACHES TORLA** INDEPENDIENTE

La Junta directiva vol agrair a totes i tots els voluntaris la seua dedicació i treball, tant di-vendres com dissabte, ja que han fet possible que puguem rebre a més de 500 persones el dia de la cursa, i com no, molt especial-ment a l'Ajuntament d'Atzeneta, qui, a més de ser un suport econòmic imprescindible, ens posa totes les facilitats amb la logística i el material per a poder fer la prova. Tampoc podem oblidar-nos dels patrocinadors, sen-se els quals la prova no tindria la repercussió i solidesa que té: Cooperativa d'Atzeneta, PerSenda, Rosquilletes Pastor, El Magranar, Casa Ramón, Apartaments Gegant de Pe-dra, Disperis, Assessoria Roberto Colomer, Novalinea, Embutidos Centelles, Charter, Disquefu, Atmósfera Sport Running, Áridos Hnos. Gil, Panadería García, Perruqueria Rosa Mari, Merceria Aparici, Turrone Barberà, Eleuterio Solsona, Alumins César Ma-rin, Talleres Carrillo, Fusteria Cabedo, Apari-ci Construccions, MGS, Panadería Agut, Aldi, Vicent Ahicart, Bazar Merxe, Construcciones Juan Monserrat, Medarovi, JaviFont, Con-strucciones Manuel Ahicart, Bar El Sol, La Sabatería, Masia Constante, American Nutri-tion, Autoesteller, Jordi Alcón, Promociones Inmobiliarias Patron.

Sant Antoni, tard però bé

Amb un mes de retard sobre les dates convencionals a causa de la millora dels índexs pandèmics, a mitjan febrer es va celebrar la festivitat de Sant Antoni d'acord amb la tradició atzenetina a la qual va precedir, el dissabte a la vesprada, el ja institucionalitzat "tardeo" com a alternativa festiva a la nit. Ja a la nit, la benedicció d'animals, la matxà i el repartiment de prims i pastissos remate la jornada sabatina.

El diumenge li va tocar el torn als corregudes; els infantils i les d'adults, per a rematar amb el sorteig tradicional de la baconeta.

El bon temps, impropri de febrer, va propiciar una assistència multitudinària no sols de nadius, sinó de forasters que es van sumar al color, la calor i la generositat en el repartiment dels dolços típics atzenetins per a la festa elaborats en aquesta edició pels veïns dels carrers..... en la seua condició de clavaris.

Les nostres esportistes

Teresa Ibáñez Gil

Quan poques jugaven

Juanma Velasco

Que el futbol femení està de moda no és cap novetat, que fruit d'ella i per fortuna per a l'espectacle, moltes xiquetes/xiques han començat a practicar-lo en dates recents, tampoc ho és. No obstant això, Teresa no és una nouvinguda perquè no sols ha jugat a futbol des que té ús de velocitat i regateig, sinó que ja destacava en la categoria aleví, masculina majoritàriament, del Atzeneta. L'he vista jugar, i desbordar, i batre's amb xics més alts i més forts i eixir airosa. Pionera i continuadora; calfa, Teresa, que ixes.

EDAT: 24

ESPORT: futbol femení

DISCIPLINA: futbol femení

EQUIP: Villarreal CF

ANY D'INICIACIÓ: 2004

MOTIU DE L'INICIACIÓ:

Sempre ens hem preguntat quin ha sigut el motiu pel qual jo començara a jugar al futbol. Els meus pares no han sigut mai grans aficionats, més bé tot el contrari. Però sí que és cert que quan era menuda passava grans temporades al poble amb els meus cosins Leo i Jaume, ells eren uns fanàtics del futbol i anàvem amb la pilota baix del braç a totes hores.

A l'escola, tots els meus amics jugaven a futbol al pati i sempre jugava amb ells. Finalment vaig convèncer als meus pares per a que m'apuntaren a un equip amb els meus companys, i així va començar tot.

Amb tan sols 6 anys el Cremor va ser el meu

primer equip, format per 11 xics i una xica, jo.

FACILITATS FAMILIARS:

Al principi no va ser fàcil, al meu pare li va costar molt acceptar que apuntar-me al futbol era una bona opció i els deia que no als equips que s'interessaven per mi. Sempre ha pensat que els estudis eren el més important i que del futbol no podria treure res bo. Per una altra banda, ma mare i sobretot el meu tio Leo han fet molta força per a que jugara.

De fet, vaig estar 3 anys jugant a l'Atzeneta amb els meus cosins i mon tio com entrenador. Ell s'encarregava de portar-me als partits i inclús a València a entrenar amb la selecció valenciana.

Poc a poc, a mesura que em vaig anar fer gran, ja vaig poder prendre jo les decisions d'on volia jugar, però les dues lesions de genoll i anar a estudiar fora no m'ho van posar fàcil.

HORES D'ENTRENAMENT SETMANAL:

Actualment entrene 4 dies a la setmana dos hores cada dia i el cap de setmana juguem el partit de lliga.

HÀBITS DE VIDA:

Intente portar una vida saludable, però al ser xica no ho tens massa fàcil. Has de buscar-te una feina a part per poder sobreviure, per tant treballs diàriament de 8 a 17:30 i després a les 20:00 comencen els entrenaments, es difícil no arribar cansada i mantindré una alimentació estrictament saludable. Sí que és cert que tenim un nutricionista al

club que mensualment ens controla el pes i ens dona unes pautes per poder compaginar la nostra vida laborable amb el futbol.

TÍTOLS:

He aconseguit 4 ascens de categoria, però els que més recorde són els aconseguits amb l'equip que jugava a Barcelona, en dos anys vam ascendir dos cops de categoria.

ALTRES GUARDONS:

Alguna lliga guanyada de petita, i trofeus a la millor jugadora del torneig o del partit.

VALORS QUE ET PROCURA L'ESPORT:

Faig esport des de que sóc molt petita, a part del futbol he fet molts anys atletisme i això fa que adquireixis molts valors. La importància de jugar en equip, ser una bona líder i transmetre missatges positius a les teves companyes són valors que vas adquirint amb els anys. També la disciplina és un valor que m'ha transmet el futbol, en un club com el Villarreal hi ha moltes normes que has de complir per a que el club estigui on està.

DARRERA COMPETICIÓ:

L'últim partit que vaig jugar va ser un partit de lliga contra el València. Vaig caure lesionada al minut 20 degut a una forta entrada al turmell, porte més de 2 mesos intentant recuperar-me per tornar el més prompte possible amb les meves companyes.

REPTES DE FUTUR:

El repte de l'equip es pujar de categoria, aquest any no ho hem pogut aconseguir degut a les lesions que hem tingut algunes jugadores a final de temporada, però estic segura que l'any que ve ho aconseguirem.

FINS A QUAN?:

Això m'agradaria saber, és algo que estic meditant a mesura que la temporada acaba. El fet d'entrenar tantes hores i viatjar els caps de setmana et lleva molt de temps. Cada temporada, veus com les teves amigues amb les que has jugat sempre s'ho van deixant i donen pas a noves generacions de xiquetes que amb 15 anys ho fan millor que tu. És una decisió complicada, però ara mateix, lesionada, no és molt bon moment per a prendre-la.

ALGO PERSONAL:

El més personal que m'ha passat al futbol són les lesions. Amb 13 anys em vaig trencar dos vèrtebres de l'esquena que em van tindre apartada dels camps quasi sis mesos. Més tard amb 16 vaig tindre la meva primera rotura de lligaments del genoll i tan sols un any després, al segon partit que vaig jugar, es va repetir la història (dos cirugies en tant sols 3 anys). Van ser quasi 4 anys sense jugar, però l'afició mai es perd i en dos anys em vaig posar a un alt nivell i vaig fitxar pel Villarreal.

Atzenetins pel món

Aïda Centelles Ahicart UNA NEOEMIGRANT ALEMANA

Juanma Velasco

Aïda no és oriünda d'Atzeneta (Barcelona, 1983), però els seus dos progenitors sí, i en conseqüència ha mantingut amb la localitat un tracte emocional pròxim malgrat que va decidir provar fortuna professional a Alemanya poc després de concloure la seua travessia universitària que se sintetitza en una llicenciatura en Administració i Direcció d'Empreses a la Universitat Pompeu Fabra a

Barcelona. A la pròpia Alemanya var cursar dos màsters universitaris: un en Direcció General a la Universitat Tècnica de Stuttgart, i un altre màster en Ciència de Dades (Data Science) a la UOC.

Amb Aïda ressuscitem la secció "Atzenetins pel mon". Benvinguda al diminut ecosistema informatiu d'Atzeneta.

-Des de quan a Alemanya? Per què Alemanya?:

Estic a Alemanya des de l'any 2006. Vaig marxar a l'últim curs de la carrera. La raó de per què vaig parar a Alemanya és una mica diguem sort o destí de la vida.

Per una part, cap al final de la carrera com que ja parlava l'anglès volia aprendre un nou idioma, i em vaig decantar per aprendre l'alemany. Vaig començar uns cursets a la universitat i a l'institut Goethe abans de marxar. Per una altra, empre havia volgut fer un semestre o dos dels estudis a l'estranger. Així que l'hora d'elegir quin país o universitat on passar un semestre fora, vaig decidir tirar cap a Alemanya enlloc d'algún país de parla anglesa com havia pensat des del principi, perquè volia aprendre aquest nou idioma directament en el país, encara que no conegés a ningú allà. Va ser una mica anar a l'aventura. Havia pensat fer alguna pràctica

allà si m'hagués sortit algún treball després dels estudis... pero com veus, ara mateix ja porto 16 anys allà, així que al final una cosa va portar a l'altra i ja no vaig trobar el camí de tornada!

-Quin nivell d'alemany tenies en emigrar i fins on t'arriba l'actual?:

Vaig anar amb un nivell entre A1 i A2, que ve a ser bàsicament poder dir hola i adéu, demanar algo a una tenda o mantenir una conversa molt, molt senzilla. Després d'un any vaig arribar al C2, que és el nivell més alt que pots tenir com a no-natiu d'una llengua estrangera. Ara, ja després de tants anys vivint allà... parlo l'alemany a tot arreu! I fins i tot m'he tret la doble nacionalitat.

-Encara que la pregunta siga tòpica, Alemanya versus Espanya. Què ofereix en el professional Alemanya que no concedisca Espanya?:

Alemanya és un gran país per viure i treballar, sobretot tenint estudis.

En quant a ofertes de treball, almenys avui en dia (no se sap mai quan vindrà la propera crisi!) hi ha moltes ofertes de treball.. més i tot de les que es poden cobrir, i és relativament fàcil trobar un lloc de treball. Ara sí, si busques algo molt concret i especialitzat no és tant fàcil i pot trigar una mica més. Saber alemany t'obre moltes portes, però també hi ha molt de treball a empreses grans on es pot treballar només sabent be l'anglès. Sense cap de les dues les possibilitats si que ja són molt reduïdes.

Els salaris están be, el treballador està bastant protegit en el sistema d'allà, hi ha permisos llargs de maternitat o paternitat i ajudes a les famílies, i les estructures a les empreses, sobretot les més grans, no són estrictament jeràrquiques i s'aprecia molt que els treballadors diguin la seva opinió i facin

propostes pròpies.

Ara sí, a Alemanya hi ha, com a tot arreu, gent que no està tant be. No és un oasis de la felicitat. Encara que el percentatge d'atur és molt baix i l'estat es preocupa que ningú hagi de viure al carrer, hi ha molt de "mini-job" (o mini-treballs) amb salaris baixets que solen fer estudiants, immigrants o fins i tot jubilats per compensar pensions baixes.

- Precisa'ns a què et dediques i com et dediques.

Ara treballa a SAP, una coneguda empresa de software alemanya, com a directora de marketing de producte de solucions per gestionar i optimitzar els processos de les empreses. Sempre m'ha agradat treballar a empreses de software i la vertent analítica. Fins l'any passat vaig treballar a Bosch com a gestora líder de productes intel·ligents al centre de Bosch d'intel·ligència artificial (IA). Abans vaig treballar a un parell empreses de software, sempre en rols de gestió de producte o marketing de producte i en equips bastant internacionals.

-En què ens "guanyen", en què els "guanyem"?:

A veure, no vull caure en tòpics ni res, però la mentalitat alemanya és bastant "de les regles": tot ha d'estar bastant ben planejat des del principi, amb bastant de temps, es calculen bé totes les opcions, es calcula tot al mil·límetre si és possible, es documenta tot, i s'intenta no prendre grans riscos quan es fan les coses. També s'estalvia bastant i s'inverteix a llarg termini, hi ha molt de sentit de la responsabilitat, es recicla molt i es cuida molt la natura.

Per una part tot això està molt bé, i en molts aspectos "ens guanyen", però per l'altra crec que intentar minimitzar els riscos pot ser una barrera a la innovació i la creativitat per la societat i per l'economia en general. A vegades, prendre riscos obre moltes oportunitats i l'oportunitat d'aprendre i progressar.

Crec que a Espanya hi ha més creativitat i no

hi ha tanta por a provar a fer coses de manera diferent o a canviar el curs de manera més espontània si les coses no surten bé. Això és molt important i els alemanys haurien d'aprendre d'aquesta mentalitat. Per sort, a Alemanya han canviat una mica les coses els últims 15 anys i moltes empreses ja intenten innovar més i treballar de manera més àgil i prenent riscos calculats. Però encara hi ha bastant por al fracàs per no haver planejat bé i un gran amor a les regles!

-És tan dur l'hivern alemany com el descriuen alguns?:

Doncs mira, fa anys feia més fred que ara. Els primers anys que estava a Alemanya teníem bastant neu i arribàvem a la ciutat a -10 o -15 graus... durant setmanes. Aquests últims anys sí que baixen les temperatures a baix de zero, però no durant molts dies seguits, i com a molt baixem a -5 o així. Neu tampoc en cau tanta com abans. No sé si és el canvi climàtic o què, però ha canviat bastant l'hivern, s'ha fet més suau.

El sol a l'hivern no es veu gaire durant setmanes. Crec que lo pitjor a l'hivern és més la falta de llum que el fred que es pugui passar. De fet, fred no en passo gaire allà. Totes les

cases i edificis, les oficines, tendes o el servei públic tenen calefaccions molt potents i fred no en passes mai a interiors, si de cas només al carrer. I si a l'hivern fan mercadets de Nadal, doncs el fred al carrer es passa millor!

-Com és un dia laborable en la teua agenda?:

Des de fa uns anys anys estic treballant majoritàriament des de casa, així que el meu dia laboral ha canviat una mica en aquest sentit. Si treballa des de casa (com gairebé és la norma si no estic viatjant) em quedo a l'habitació d'estudi a casa del del matí fins el vespre, i només faig una pausa a migdia per dinar.. o per fer-me un café. Es fan moltes reunions per videoconferència. Al treballar en un equip bastant internacional l'idioma principal és l'anglès, però en algunes reunions amb companys alemanys canviem a l'alemany. En resum: estic amb l'ordinador i dos monitors entre reunions, mails, cafés treballant i prenent decisions, des de l'oficina a casa i fent algun viatge de treball de tant en tant per veure els companys d'equip a una altra ciutat al món (n'he fet poquets per la pandèmia però tornaran segur).

-I un festiu?:

Un dissabte típic alemany significa primer anar a comprar el pa ben de matí (pa alemany, clar!), rentar el cotxe i preocupar-se del balcó o el jardí, per a que lluisca bonic. No és broma! El cotxe i el jardí o el balcó són bastant sagrats pels alemanys. No es pot tenir brut o mal cuidat. Però tampoc cal obsessionar-se ;)

-Per lo demés, és similar a aquí, fer la compra o anar de compres, sortir a prendre algo, fer un café amb "Kuchen" (els pastissos alemanys estan superbons!), fer barbacoes amb amics o fer passejades o excursions, Una cosa que està molt be i que m'encanta és fer caminates o sortir en bici. A Alemanya hi ha molt de verd. Sobretot a la primavera i a l'estiu és superbonic sortir a fer excursions a peu o en bici. Hi ha molta natura, fins i tot vivint en una ciutat generalment tens la natura bastant a prop.

-En què inverteixes el teu temps d'oci?:

M'agrada molt l'esport, així que: esport, nedar, fer caminates o anar en bici... i després

coses bastant típiques com estar a casa de relax llegint un llibre o veient Netflix o anar a veure una pel·lícula al cine, o descobrir un café o un restaurant nou. Cuinar també m'agrada molt, i fer barbacoes! Les barbacoes també són molt típiques allà, sobretot quan fa bon temps. Els meus pares s'han acabat comprant també una barbacoa aquí!

-Amb quina freqüència vens a Espanya? I a Atzeneta?:

Unes tres vegades a l'any a Barcelona, algú que altre cop a Mallorca/Menorca (típic turista!) o a algú altre lloc de vacances que tingui platja. A Atzeneta depèn una mica de l'època de l'any i del treball. Per uns poquets dies no baixem. He estat un temps sense vindre i amb la pandèmia els últims dos anys ha sigut encara més difícil. Però tinc pensat vindre més! Tinc molt bons records d'Atzeneta des de que era petita.

-La nostàlgia és un sentiment que s'associa amb els qui no resideixen en la seua terra, la pateixes?:

Clar, és normal, sobretot els primers anys

però després de 16 anys també trobo a faltar Alemanya després d'estar uns dies aquí. La casa està allà, el treball.. mira que jo gairebé sempre he treballat allà. Gairebé tota la meua vida laboral l'he fet allà. Es troben a faltar el menjar, la gent i les costums - dels dos llocs. Cada país té els seus propis paisatges, sorolls, colors, olors, gent...

-Què sap/pensa/jutja el teu entorn alemany d'Espanya?:

La primera reacció de tothom el primer cop és preguntar com que venint de Barcelona estic allà. Molta gent associa Espanya amb el que coneixen de les vacances: bon temps, bon menjar, siesta i festa i, d'alguna manera, encara que sigui sense mala intenció, creuen que a Espanya es deu treballar menys o de manera més lleugera. Per què marxar si a Espanya és "la vida tant fàcil?". Però també hi ha gent que ha passat més temps aquí i et diuen "Espanya està molt be per viure, però Alemanya millor per treballar".

La imatge d'Espanya i dels espanyols és molt positiva, però com et dic, és que la majoria associa tot al que coneixen d'aquí: el que veuen quan estan de vacances! No es jutja res en particular, de fet no hi ha cap senti-

ment negatiu cap a Espanya, més be al contrari. Els treballadors espanyols estan molt ben vistos a Alemanya, sobretot si s'integren i parlen l'idioma.

Això si, diuen que els espanyols parlen molt fort. Allà tot és més tranquil i la gent no parla alt. La gent no és gaire escandalosa (crec que l'excepció és quan veuen fútbol o van a Mallorca) i els veïns, per exemple, solen ser bastant tranquils.

-Alguna intenció de retornar a Espanya?:

Avui en dia, amb les polítiques de les empreses de deixar treballar als treballadors des de casa, i fins i tot, deixar que treballen uns dies a l'any des de l'estranger, s'ha fet tot més fàcil. Estant a una empresa internacional, és més fàcil fer canvis. Qui sap? Això si, crec que la tornada seria un xoc cultural important a la inversa. Hi ha moltes coses que trobaria a faltar també d'allà... Alemanya és molt bonica, té una societat bastant oberta, i crec que molta gent d'aquí coneix poc el país i es queda amb els tòpics. Convido a tothom a anar-hi, i no només a Berlin, que és molt turística. El món és gran i s'ha de ser obert, al cap i a la fi la diversitat és el que fa el món més interessant i menys avorrit.

Ens contem des del Col·legi

L'INICI D'UNA NOVA ETAPA

Mentre escrivim aquestes línies, ens trobem gaudint de les vacances escolars de Pasqua i en breu ens reincorporarem a la feina amb novetats que de seguida comentarem, però abans de parlar del futur, farem un breu repàs d'allò que cal destacar d'aquest final del segon trimestre i l'inici del tercer. En aquest sentit, el més important han estat les celebracions i l'inici de les excursions, unes eixides que havien estat quasi anul·lades des del març del 2020. Totes les etapes han fet com a mínim una excursió: Infantil al Parc de la Mina (la Torre d'en Besora), Primària al Planetari i Secundària a Andorra i Sagunt.

A banda d'aquestes eixides ben interessants, cal destacar la participació del nostre alumnat de Secundària (concretament el de 2n d'ESO) en la Firujiciència, un acte que se celebra a la Universitat Jaume I de Castelló (UJI) on diferents centres educatius exposen els seus projectes de ciència i on milers de visitants de totes les edats van a veure'ls i viure'ls en directe. El nostre projecte, dirigit per Luís Rodrigo, professor de secundària de l'Àmbit Científicomatemàtic, s'anomenava "Visió Estereoscòpica", és a dir, la visió que integra dues imatges que, per mitjà del cervell de l'ésser humà, és capaç de convertir en una de sola i crear una imatge tridimensional. En l'exposició es podia trobar molt de material manipulatiu i atractiu i era el mateix alumnat de 2n d'ESO qui, demostrant grans habilitats socials, explicava l'exposició als visitants.

Un altra activitat a subratllar va ser la coordinada per Paqui, la mestra d'Educació Física, tant a Infantil com a Primària en el conegut com a Dia de l'Esport. Aquest any havia de girar entorn a "l'esport adaptat", és a dir, l'esport des de la visió de les persones amb diversitat funcional: persones cegues, amb sordesa, amb mancança d'alguna extremitat...

... Va ser un dia fantàstic on l'alumnat va poder fer esport a la vegada que va guanyar en valors, tolerància i inclusió.

I la tercera i última activitat que ens agradaria destacar és la primera trobada de l'alumnat del CRA, en aquest cas de l'alumnat del 3r cicle de Primària, que vam dur a terme a principis d'abril. En aquest cas l'encontre va consistir en una excursió a les Useres en què l'alumnat d'aquest municipi ens van ensenyar tots els monuments, llocs i edificis importants del seu poble. A més, vam aprofitar per fer activitats de cohesió de grup per conèixer-nos millor entre nosaltres i trobar punts en comú.

I així arribem a la Setmana Cultural, dies per fer mones i treballar els valors de la Pasqua, amb les nostres tradicions i les importades, com el conillet de Pasqua i la recerca d'ous de xocolata. Uns dies deslluïts, en certa manera, per la pluja de l'últim dimecres, ja que havíem d'anar a menjar-nos la mona per diferents indrets del nostre terme, però finalment ens vam haver de quedar al centre jugant a jocs de taula, realitzant contacontes dels més grans als més menuts i fent moltes més activitats divertides amb una certa "llibertat" per poder desplaçar-nos per tot l'aulari.

I què ens espera després de les vacances de Pasqua? Doncs de ben segur que ens trobarem amb una nova normativa respecte a la COVID als centres educatius, tot i que estem esperant les noves instruccions. Malgrat aquesta intriga, algunes de les mesures restrictives més importants ja s'han vist suprimides, com la distribució d'espais per grups bombolla a l'hora de l'esbarjo i l'ús de la mascareta a l'exterior. L'abril va omplir de riures, corregudes i jocs d'equip el pati de l'escola, davant la mirada atenta dels més

menuts de cada etapa, que observaven in-crèduls el fet de poder anar lliurement per tot l'espai del pati. Tanmateix, molts preferien continuar reclusos en una zona segura, allò que s'anomena "zona de confort", però esperem que poc a poc siguin conscients de la riquesa de jugar amb xiquets i xiquetes d'altres classes; temps al temps. I com ja hem dit, el que ens espera quan tornem ho anirem veient, perquè encara no s'ha publicat la normativa definitiva, tot i que sembla que la mascareta també en interiors deixarà de ser obligatòria. En aquest sentit, només esperem no haver de fer un pas enrere i poder plantejar aquesta nova etapa com una victòria enfront del "bitxo", tal i com l'anomenen els més menuts.

Per últim, aquest darrer tram del curs vindrà carregat de feina il·lusionant: l'admissió i matrícula de l'alumnat nou per al proper curs, les eixides de fi de curs, la jornada de convivència a Vistabella per al juny... A més, el centre s'obri a la comunitat educativa i esperem la participació de les famílies per poder dur a terme el projecte dels patis coeducatius. Però totes aquestes novetats i d'altres que segurament s'esdevindran, us les contarem al proper BIM. Fins aviat!

Medi ambient

Paco Esteller

Escribano Soteño

- **NOMBRE CIENTÍFICO:** Emberiza cirulus.
- **CLASIFICACIÓN:** Orden passeriformes.
- **FAMILIA:** Emberizidos.
- **HÁBITAT:** Terrenos de cultivo, campiña y árboles.
- **ESTATUS Y DISTRIBUCIÓN:** Europa. Asia y África.
- **CARACTERÍSTICAS:** Mide 16 cm, pesa alrededor de 20 gramos. Las partes inferiores del macho son de color amarillo limón, con la garganta negra y los flacos estriados. La cabeza de color verde oliva, muestra bandas negras y amarillas. Las partes superiores son de color castaño. La hembra presenta los tonos del plumaje más apagado.
- **VIDA Y COSTUMBRES:** El nido es situado en los setos y en el suelo, consiste en una copa de hierbas con musgos y grines, cada año tiene dos nidadas cada una de ellas de 4-5 huevos. Estos son incubados por la hembra durante 11-13 días. Las crías nidícolas son alimentadas solamente por la hembra durante 11-13 días.

Perejil

- **NOMBRE CIENTÍFICO:** Petroselinum crispum Miller.
- **FAMILIA:** Umbelíferas.
- **SINÓNIMAS:** Julivert, perresil, salsa.
- **DESCRIPCIÓN:** Hierba vivaz, de raíz simple y ramificada a veces, blanca o de color ligeramente amarillo. Tallo con frecuencia de hasta un metro de altura, anguloso y ramificado. Hojas lustrosas, pecioladas de color verde oscuro partidas en tres gajos dentados. Tiene flores blancas o amarillo verdosas. Fruto redondeado de unos 2 mm de largo; semillas menudas, parduscas, aovadas y con venas muy finas. Intenso color característico.
- **PROPIEDADES:** Aperitivo, tónico, estimulante, sedante, antianémico, depurativo, diurético, etc.
- **PARTES UTILIZADAS:** Raíz, hojas y semillas.
- **COSECHAR EN:** Verano.
- **COMO SE USA:**
- **Para la salud:** Menstruaciones difíciles y dolorosas. Infusión: verter 20 gramos de semillas en una taza de agua hirviendo, dejar reposar, filtrar y tomar. Para provocar la orina. Infusión: macerar 15 gramos de raíz en 250 ml de agua hirviendo, dejar enfriar y tomar en dos veces, después de las comidas. Para el hígado o riñones. Decocción: en un litro de agua hervir durante 15 minutos, 30 gr de raíces y 20 gr de raíz de apio. Filtrar, edulcorar con miel y beber dos o tres tazas al día.
- **Para la belleza:** Tonifica y aclara el cutis. Infusión: poner unas ramas en un poco de agua hirviendo y dejar reposar. Una intensa acción aclaratoria se obtiene con el jugo fresco de las hojas de perejil. Constituye una cura clásica para el tratamiento de las manchas cutáneas.

Des de la UJI

Atzeneta a l'època de la carta pobla (s. XIII)

Miguel Ángel Moliner

Com ja vam comentar en l'últim BIM, enguany se celebra el 750é aniversari de la Carta Pobra d'Atzeneta del Maestrat. Vam dedicar el nostre primer escrit de 2022 a estudiar el contingut del document fundacional del poble, així com les conseqüències que se'n van derivar. Hui voldríem fer una aproximació a com era Atzeneta al segle XIII, quan Ramon Canet i Guillem Colom van buscar i instal·lar 80 pobladors. No hi ha molta bibliografia sobre el tema: només he trobat alguna referència de l'època feta per mossén Jesús Miralles i Enric Guinot (catedràtic d'Història Medieval de la Universitat de València); també vaig assistir a la conferència que va impartir recentment el professor Vicent Royo a la Casa de la Cultura; i, per a completar aquestes dades tan escasses, he recorregut a l'arqueologia i a la fitxa tècnica de l'inventari arqueològic d'Atzeneta, elaborada per l'UJI.

Ja hem dit que, després de la conquesta cristiana (1231-1233), aquesta zona va quedar despoblada i el senyor feudal, Guillem d'Anglesola IV, ho va intentar solucionar amb una donació de terres i d'altres beneficis a 80 repobladors mitjançant un contracte d'emfiteusi (Carta Pobra). La primera pregunta és on es va instal·lar tota aquesta gent. Vicent Royo diu que, normalment, als repobladors, se'ls donaven unes terres, uns privilegis i una casa o solar on construir-la. En el cas d'Atzeneta, no en tenim constància per escrit, però no hi ha cap motiu per a pensar que no es va fer com a la resta d'indrets repoblats.

Davant d'aquesta falta d'evidències escrites, recorrem a l'arqueologia. Segons la fitxa tècnica "raval i recinte emmurallat d'Atzeneta del Maestrat" (declarat Bé d'Interés Cultural [BIC], categoria de monument),

la zona habitada abans del segle XIV es concentrava a l'actual Placeta (Plaça de la Divina Pastora i carrers del Pal i Sant Antoni). Segons mossén Jesús, aquesta àrea es troba referenciada en escrits posteriors amb el nom de 'Sol de la Vila'. Sembla que hi havia dos portals d'accés: el Portalet (a la costereta) i el portal Clos (entre els carrers del Venerable Bertran i Sant Antoni). L'únic element arquitectònic que es conserva a la vista és un muntant que formaria part del bastiment del Portalet.

La resposta a la pregunta de si al Sol de la Vila ja hi havia gent vivint abans de l'arribada dels cristians és afirmativa. Tant mossén Jesús com el professor Vicent Royo diuen que hi havia una alqueria habitada per població berber (els Zeneta). Els arqueòlegs consideren molt raonable l'afirmació de mossén Jesús que aquest primer nucli podria haver estat ocupat des dels segles XI-XII. Vicent Royo, per exemple, és de l'opinió que abans de 1272 ja hi havia una xicoteta població cristiana que va reemplaçar l'andalusina. Aquesta zona té evidents avantatges defensius perquè està situada en un promontori en forma de morro, just a la confluència de tres llits hídrics. A més, al centre de la plaça, hi ha un pou, l'antiguitat del qual desconeixem. No és aventurat dir que potser aquest pou és un element original del nucli antic (fins i tot d'abans que s'instal·laren els cristians), ja que una de les pre-

Atzeneta del Maestrat ante quem segle XIV.

ocupacions principals de qualsevol poblador era garantir-se l'abastiment d'aigua. No obstant això, és evident que la superfície de la construcció que veiem actualment no es correspon amb l'original.

Com podem observar a la segona fotografia, segons el registre arqueològic, el poble va créixer de pressa durant els segles XIV-XV (el 1320 la població havia passat de 80 a 150 famílies), i s'hi van construir els actuals carrers Venerable i Sant Roc, així com la Plaça (sempre dintre de la defensa dels dos barrancs). A finals del segle XIV, es va emmurallar tot el poble amb motiu de la guerra entre els dos Peres (1374-1377). L'ampliació dels segles XIV-XV va comportar l'obertura de tres portes més: a) entre el carrer de Sant Roc i el de Sant Cristòfol, b) entre l'ajuntament i l'església, i c) entre la Torre de la Presó i l'església.

Atzeneta del Maestrat segles XIV - XV.

Dels edificis que hi havia al Sol de la Vila, no en sabem gran cosa. Per exemple, no ens consta si hi havia una Casa de la Vila, encara que intuïm que hi havia algun lloc on el justícia i els jurats exercien les seues responsabilitats. En canvi, mossén Jesús parla de l'existència d'una església primitiva. En la fitxa tècnica arqueològica també s'anomena església primitiva l'immoble corresponent amb el número 38 del carrer del Venerable Bertran.

Les fonts escrites confirmen que, al segle XIII, hi havia una església a Atzeneta del Maestrat, una dada totalment lògica tenint en compte que la conquesta de València va ser declarada Croada pel Papa Gregori IX (amb els mateixos beneficis espirituals i materials que les croades de Terra Santa). Tant Enric Guinot com mossén Jesús i Vicente Royo fan referència a un docu-

ment de pagament de la dècima eclesiàstica de l'any 1279-1280 que es conserva a l'arxiu de la diòcesi de Tortosa. Hi consta que la parròquia d'Atzeneta va pagar vint-i-un sous i nou diners per la dècima, i cinc sous i huit diners per la primícia. Arran d'aquesta informació, mossén Jesús calcula quanta gent hi residia set anys després de la Carta Pobla, i conclou que es mantenien les huitanta famílies inicials.

Aleshores, fins a quan va existir aquesta església primitiva? La primera notícia que es té d'un temple ubicat en l'emplaçament actual (a la Plaça Major) és de 1375, en el testament de Ramon Fraga, el fundador de l'Hospital d'Atzeneta, on es diu que va fer construir una capella dedicada a Sant Joan Evangelista. El creixement demogràfic i la prosperitat que va

suposar la ramaderia van facilitar la construcció de palaus i d'un nou temple més gran. Per tant, segurament durant tot el s. XIII, l'església primitiva degué estar ubicada a la zona del Sol de la Vila. Al s. XIV, es degué iniciar la construcció del nou temple a l'ubicació que està ara, però matisem que aquesta segona es-

glésia encara no és la que ara coneixem.

Així doncs, al segle XIII, el nucli de població d'Atzeneta s'ubicava a l'actual zona de la Plaça de la Divina Pastora. Resten visibles pocs vestigis: un muntant del Portalet i, probablement, el pou (la part soterrada). Potser dins d'alguna casa antiga o sota el carrer es podrien localitzar restes arqueològiques (ceràmica, sitges, vaixel·la...) d'aquells primers pobladors. Podríem pensar que hi havia una Casa de la Vila, però no en tenim cap suport documental ni arqueològic. L'existència d'una església primitiva ubicada al Sol de la Vila està confirmada pels arxius de la diòcesi de Tortosa. L'única incògnita que es manté és si a l'interior d'aquest immoble encara es conserven vestigis del segle XIII o anteriors.

Les associacions parlen

Ames de casa d'Atzeneta

Estimades sòcies:

En desembre vam reprendre les activitats amb la rifa de plantes, però degut a l'augment de casos de covid durant els mesos de gener i febrer hem tornat a parar les activitats.

Hem oferit un viatge a NAVARRA per al mes de juny, sols hi ha 20 persones apuntades, per a poder realitzar el viatge es requereix al menys 35 places, així que no sé si es podrà fer.

D'altra banda, informar-vos que els dies 30 i 31 de març, vaig assistir (Tere Vayá) a Benidorm a unes jornades de formació per a juntes directives, organitzades per TYRIUS que és el nom de l'associació d'ames de casa i consumidors de tota la comunitat. Érem unes 150 dones representants de 59 pobles. Al llarg dels dos dies hem tingut varies xarrades formatives sobre:

- Gestió i actualització dels estatuts.
- Presentació de la documentació per a la renovació de juntes.
- Formació digital (factures electròniques, firma digital...)
- Recursos per a organitzar una associació feliç.
- Tècniques per a millorar la relació entre els membres de la junta i les sòcies com: Comunicació verbal, Comunicació escrita, Comunicació no verbal, Comunicació efectiva, Comunicació apreciativa, Escolta activa, Assertivitat i Empatia.

Les xarrades van ser totes molt interessants, serie bo que en properes convocatòries poguera assistir tota la junta.

A veure si prompte podem convocar alguna activitat per reunir-nos de nou.

Una abraçada a totes.

Una salutació
LA JUNTA

Des del Porrejat

Directiva de la UD Atzeneta

RECTA FINAL AMB LA VISTA AL FUTUR

Benvolguda afició d'Atzeneta, una vegada més la directiva de la U.D. Atzeneta, ha volgut posar el seu granet d'arena en aquesta nova edició informativa. Actualment ens trobem a la recta final de temporada, on l'equip roget segueix en la lluita per les posicions altes de la taula tot i no tindre opcions per l'ascens.

Després de completar una campanya amb molta regularitat, aconseguint quasi el ple de victòries al Porrejat, hem tingut la mala sort enguany amb les posicions de promoció, ja que sols aconseguim l'ascens directe el primer classificat. Malgrat això, no deixa de ser una temporada excepcional dels nostres, que de segur perdurará en el record de l'afició durant molt de temps.

A priori, pintava un any de transició, amb multitud de cares noves i canvis a la banqueta, que sempre sol ser més difícil trobar la millor forma de competir amb tantes incorporacions noves. A mesura que han anat passant els partits i ens han acompanyat els bons resultats, hem pogut dis-

frutar de grans vesprades de futbol al Porrejat, on els locals majoritàriament s'han imposat amb molta contundència als equips rivals.

A més a més, també volem comunicar-vos que estem començant a planificar la temporada per a l'any vinent, on esperem reforçar l'equip actual i mantindre el màxim de jugadors possibles d'enguany. Els jugadors nous que no coneixien aquesta afició, ens han pogut comentar en algunes ocasions que ha estat una experiència fantàstica, i que no dubtarien en tornar a repetir-la al nostre costat.

Des del club agraïm aquestes paraules alabant la nostra incombustible afició, i us animem a seguir així durant moltes temporades més. Per concloure aquest escrit, us donem les gràcies a tots els socis que ens heu acompanyat enguany i animem de cara a l'any vinent a aquella gent que no va poder fer-se. Sense vosaltres res d'açò seria possible ni tindria el mateix sentit.

Moltes gràcies afició, la U.D. Atzeneta seguirà amb més ganes que mai de fer les coses bé i seguir en la línia d'aquests últims anys.

#JuntsSomMésForts #AupaAtzeneta

Des del Casal Popular

Cinema, art, teatre i música, protagonistes de la programació cultural del Casal a l'inici de 2022

Aquest primer quadrimestre, l'activitat del Casal ha begut de tots els pilars artístics amb l'oferta d'iniciatives molt destacades i diversificades al llarg dels mesos que abasta la publicació d'aquest BIM i de les quals tot seguit us en farem cinc cèntims.

A més, l'entrada del nou any i les millors expectatives en la situació sanitària ens han permès anar recuperant actes que havíem hagut d'ajornar, com ara *l'obra de titelles "Amadeu i el somni musical"* de la companyia Entucole. Emili Pérez ens va visitar a finals de febrer amb els seus titelles i un magnífic espectacle musical en què el personatge protagonista, Amadeu, odiava la classe de música. La considerava avorrida (sempre es parlava d'homes vells amb els cabells blancs) i sorollosa. Però una nit alguna cosa especial passa, perquè de la mà de Don Solute descobreix un divertit món musical, autors, instruments, cançons... que no deixen que res torne a ser com abans. L'obra ens va permetre treballar conceptes del llenguatge musical, compositors com Mozart o Beethoven i també instruments, fent gaudir especialment els més menuts que van participar activament com a directors d'orquestra des del públic o intèrprets solistes a sobre de l'escenari.

A banda, i traslladant-nos fora del poble, també volem aprofitar aquestes línies per desta-

car que els companys del Casal Popular de Vila-real ens van rebre el passat 3 d'abril al seu espai en una trobada perquè poguérem compartir i posar en comú projectes municipalistes que s'estan portant a terme a les nostres comarques: la Cooperativa Transversal, el Fòrum de la Nova Ruralitat i la iniciativa del nostre Casal Popular d'Atzeneta. Vam poder parlar de potencialitats i treball en xarxa, de compromisos territorials comuns i coordinació, i l'experiència va resultar una molt bona oportunitat per explicar el nostre projecte col·lectiu i sentir el d'altres companyes amb l'objectiu d'aprendre les unes de les altres.

El titella protagonista d'Amadeu i el somni musical

Però com hem dit, volíem traslladar-vos el paper rellevant que ha jugat el cinema, l'art, el teatre i la música en la programació cultural d'aquests darrers mesos.

A febrer es van poder veure a Atzeneta els millors curtmetratges en la nostra llengua

El passat 5 de febrer, el Casal Popular es va convertir en una de les més de 70 seus físiques dels Països Catalans que al llarg d'aquell mes van oferir en viu i de manera presencial alguna de les sessions que van projectar els curtmetratges seleccionats per a la convocatòria dels Premis VOC 2022 (6a edició) a les versions originals en català.

Gràcies a la col·laboració encetada amb Acció Cultural del País Valencià ara fa dos anys, hem pogut sumar-nos a la promoció del VOC-Versió original en català, un projecte impulsat per Òmnium Cultural amb la finalitat d'estimular la producció de continguts audiovisuals de qualitat en llengua catalana, contribuir a la seva difusió i ampliar-ne el públic. Es tracta d'uns premis que cerquen reconèixer els millors curtmetratges, websèries, videoblogs i nous formats audiovisuals realitzats originalment en català, i incentivar la creació de nous continguts.

Enguany, de més de 100 propostes presentades, se'n van seleccionar 12 treballs finalistes que es van distribuir en dues sessions presencials (el Casal, però, només en va oferir la primera), tot i que també se'n trobava accessible el visionat a través de la plataforma Filmin.cat. L'accés a la projecció que vam oferir al Casal era gratuït i aquelles persones que van voler pogueren participar de les votacions a nivell telemàtic. I, justament, els tres treballs guardonats en aquesta edició

van correspondre a curtmetratges que vam poder gaudir al Casal: Vull ser pastora, de Maria Velasco, premi tant del jurat com del públic al millor curtmetratge documental; Elsa, d'Albert Carbó, premi del públic a millor curtmetratge de ficció, i Sinatra III, d'Aitor Echevarría i Ivan Casajús, premi del jurat a millor curtmetratge de ficció.

L'experiència, que va resultar molt positiva i desitgem poder repetir els anys vinents, ens permet augmentar i diversificar l'oferta que des de fa temps impulsem des del Casal en favor de la promoció del cinema en valencià. Les sessions de cinema d'animació en la nostra llengua són una constant al llarg de l'any (enguany ja s'han desenvolupat passes

Sessió del VOC a Atzeneta del Maestrat

de pel·lícules tant a Nadal com en el marc del Dia de la Dona i del Dia del Llibre), i són molts els documentals i directors/es que han visitat el poble per presentar els seus treballs més compromesos; ara bé, amb la participació en aquest festival sumem una oferta concretament de ficció que destaca especialment per la qualitat dels treballs seleccionats. I perquè aquestes vivències siguin cada vegada més interessants i atractives per al públic, estem treballant també perquè en breu el Casal compte amb una sala de cinema amb les condicions tècniques més idònies que permet l'espai amb què comptem, amb l'objectiu que aquest pilar de la cultura el puguem continuar gaudint en col·lectivitat i companyonia.

A març el Casal va participar activament en els actes commemoratius del Dia de la Dona

Implicats des del Casal en la campanya local "Objectiu violeta", aquest passat mes de març vam organitzar i acollir algunes de les activitats que es van programar al poble al voltant del 8 de març, Dia de la Dona. El cap de setmana del 5 i 6 de març, per exemple, es va poder visitar a l'espai interior del Casal la 1a exposició de dones creatives locals, gràcies a la iniciativa promoguda per Verònica Albado i Palmi Vidal, a la qual es van acabar sumant més de 15 dones artistes i que va donar com a resultat una exposició ben multidisciplinària i col·laborativa: quadres, gravats, escultures, bijuteria, labor de retalls... Elements molt diversos, elaborats amb tècniques i estils ben diferents, que denoten el potencial artístic de moltes dones d'Atzeneta, a les quals encoratgem perquè continuen donant cos i format a les seues creacions i que l'any vinent puguem gaudir d'una segona edició d'aquesta exposició tan interessant.

Gent visitant la 1a exposició de dones creatives locals

Al següent cap de setmana, el dissabte 12 de març vam albergar al Casal l'obra de teatre per a joves i adults "Desdèmona", programada per l'Ajuntament en el marc del Pacte d'Estat contra la violència de gènere. De nou vam tindre l'oportunitat de comptar amb la visita de la companyia "El ombligo y la pelusa" i l'actriu Cecilia Silva, que el passat mes d'octubre ens va oferir una extraordinària i innovadora versió teatralitzada de "La rebel·lió dels animals". Així doncs, aquesta vegada ens va sorprendre amb un espectacle que ens oferia una versió molt personal del clàssic "Otelo" que Silva focalitza conscientment en la figura de la dona del personatge creat per Shakespeare per tal de parlar de la gelosia i el que comporta deixar-se arrossegar per aquesta. Una proposta molt visual i transgressora que no va deixar indiferent a ningú.

A l'abril vam poder gaudir d'un espectacle en majúscules de la mà d'Andreu Valor

La nit del 2 d'abril, i després d'haver hagut de reprogramar més d'un cop l'acte per culpa de la pandèmia, finalment la Comissió Cultural i l'Assemblea de Joves vam poder oferir el concert de presentació del disc *Insurrecció d'Andreu Valor*. Tot un renovador de

la cançó d'autor i amb més de mil concerts a les seues esquenes, feia temps que cercavem la possibilitat d'apropar al públic d'Atzeneta un treball que havia guanyat el guardó de "millor disc de cançó d'autor" i "millor gira" als Premis Carles Santos de la música valenciana.

L'espectacle, que l'havíem programat per oferir-lo al Paratge Municipal del Castell, finalment el vam haver d'organitzar al Local Multiusos per les previsions, no de pluja, sinó de fred i que malauradament es van complir (una de les nits més fredes d'abril des que es tenen registres). Però les més de 130 persones que es van apuntar al sopar previ van crear el caliu necessari amb un bon i complit àpat. A més a més, la diversió i els jocs que es portaven entre mans els més menuts, que no s'atrevien a eixir del local per la gelor que feia, apuntaven a una nit de gresca i bon ambient.

El concert va comptar amb una formació integrada per Andreu Valor a la guitarra i la veu i altres 3 músics que, a través d'un muntatge de llums i projeccions, ens endin-sà en les cançons d'un disc el nom del qual ja denota a quin costat es posiciona el cantautor de Cocentaina. L'escena i la força de l'espectacle t'atrapaven i t'impregnaven del compromís, la sensibilitat i el respecte cap a les persones que emanaven dels discursos i les lletres de les cançons, així com de la preocupació pel món que ens toca viure i que hem de defensar, missatge molt intricat en la història de Nicholas Winton, el militar britànic que va salvar 669 xiquets jueus d'una mort segura als camps d'extermini nazis l'any 1939, i que clapava les presentacions de la

majoria de les cançons que va interpretar. Intenses les lletres pròpies ("Et declare la pau", "No sé odiar però vull"...); denotatius alguns dels poemes musicats, com "Ací em pariren" de Vicent Andrés Estellés o "Això és com tot" de Cèsar Martí; tremendament interessant la cançó dedicada a Joan Fuster (i molt escaient ara que en 2022 en celebrem el centenari), construïda a partir d'uns quants dels seus aforismes més coneguts, els que diuen que la cultura no és una eina de distracció o que cal fer política si no volem que ens la facen en contra, però especialment el que li dona títol: "entre el bé i el mal, podríem aspirar a l'alegria"; emotives les dues traduccions que ens va oferir al valencià, l'"Al·leluia" de Leonard Cohen i la mítica cançó partisana "Bella Ciao"; engrescadora "Valencians i valencianes", una cançó confegida a còpia de dites, refranys i frases fetes pròpies del País Valencià que el públic va jugar a completar-les a cor què vols; memorable i tendre comiat amb "Que tinguem sort" de Lluís Llach per tancar una vetllada plena de somriures i ganes de viure la música i la cultura en directe.

Andreu Valor sobre l'escenari del Local Multiusos amb el captivant muntatge de llums i projeccions

4a Trobada d'Anigmàti-K '22

Servei de Joventut de la Mancomunitat de Penyagolosa-Pobles del Nord

Fa cinc anys, un grup de persones tècniques inquietes i a qui els agraden els reptes es va proposar apropar la lectura al públic juvenil (una cosa gens fàcil en els temps que corren...). D'ací va nàixer **Anigmàti-k**, un projecte de foment de la lectura en el qual, a partir d'un llibre o lectures d'interès per a gent jove, es realitzen activitats adaptades per a aquest sector social. Però Anigmàti-k no és tan sols llegir, sinó que va molt més enllà, permetent a la joventut trobar-se, passar-ho bé, reflexionar conjuntament, compartir, actuar...

La temàtica d'Anigmàti-k d'enguany, triada per la mateixa joventut, ha estat el **despoblament**. Durant diversos mesos i de manera puntual, joves de les Mancomunitats de l'Alt Maestrat, els Ports i Penyagolosa-Pobles del Nord, han participat en diferents dinàmiques en els seus respectius pobles. Ha estat per mitjà d'aquestes activitats on la joventut ha pogut reflexionar al voltant del despoblament, sobre les causes, les conseqüències i, sobretot, posant en valor la importància del món rural i com la joventut sent i viu la seva ruralitat.

I arriba el gran dia, la Trobada de joves d'Anigmàti-K. És el moment en què totes les persones joves dels diferents indrets participants en el projecte es troben i posen en comú totes les seves reflexions i propostes, en aquest cas, al voltant del despoblament. La trobada d'enguany ha estat els dies 21 i 22 d'abril a Vistabella del Maestrat. Una cinquantena de joves, d'edats compreses entre els 12 i 17 anys, viatgen a les altures del País Valencià amb l'objectiu de conèixer gent nova i **crear un vídeo que permeta transmetre la seva visió de què és ser jove rural**.

Dinàmiques inicials de presentació i coneixement de grup.

La trobada va començar amb unes dinàmiques de presentació organitzades per la joventut de l'Alt Maestrat. A través de diferents jocs, ens vam conèixer i vam poder comprovar, una vegada més, la importància de fer trobades com aquestes, ja que totes les persones participants, davant la pregunta "Perquè has vingut a la trobada?", la resposta unànime va ser "per a conèixer gent nova", una cosa a vegades més complicada per a la joventut que viu en petits municipis.

A la vesprada, la joventut es va dividir en 4

La joventut amb molt poques ganes de dormir arribada la nit.

Selecció de llibres perquè el jovent plantejarà les seues preferències per a la temàtica del projecte en l'edició de l'any vinent.

grups. Cada grup va escollir una temàtica i va posar en comú les seues reflexions per mitjà d'una pluja d'idees i un debat posterior. Les temàtiques tractades van ser: Pros i contres de viure al món rural; Les tradicions al món rural; Aspectes positius de viure al món rural; Propostes de millora de la realitat rural. A partir de les seues aportacions, es van escollir els aspectes més rellevants, els quals formarien les diferents escenes del vídeo que es volia enregistrar.

I arriba la nit, i amb aquesta, una Black Story organitzada per la joventut dels Ports, a més de batalles de ball, música, cançons, riures... i poc dormir.

Comença un nou dia i és moment d'iniciar

Els joves d'Atzeneta esperant l'autobús per anar a la trobada a Vistabella

els enregistraments per al vídeo. Cada grup s'encarrega d'escollir les localitzacions, elaborar els diàlegs, fer les gravacions... Caminem amunt i avall per Vistabella: al mirador, a la Font, al Loreto... Quina millor manera de descobrir els petits racons dels nostres pobles!

I s'acosta el final. És moment de mirar enrere, de valorar tot el que s'ha fet durant el projecte i la trobada. Tothom està molt content i feliç d'haver format part d'aquesta iniciativa. Han estat dies d'estar amb els amics i de conèixer gent jove, dies de passar-ho bé, però també de reflexionar. En definitiva, Anigmàti-k es consolida com un gran projecte de grans persones joves i actives. I l'any que ve què? Doncs la joventut ha decidit que l'any 2023 la trobada es farà a Cincorres. Us hi esperem!

Entitats organitzadores: *Assemblea de Joves d'Atzeneta del Maestrat, Servei de Joventut de la Mancomunitat de Penyagolosa-Pobles del Nord, Mancomunitat Alt Maestrat, Mancomunitat Els Ports, Biblioteca Atzeneta, Biblioteca Vistabella, Biblioteca Vilafranca, IVAJ.*

Foto final de grup quan s'acabava la 4a Trobada d'Anigmàti-K al frontó de Vistabella.

10è aniversari de la Biblioteca Municipal d'Atzeneta

Els anys passen de pressa, però els llibres perduren i, en el nostre cas, van acumulant-se a les prestatgeries i lleixes que des del ja llunyà 2012 hem hagut d'anar augmentat a la 2a planta de la Casa de la Cultura per donar cabuda a un fons bibliogràfic que gràcies a les donacions i a les adquisicions que s'han fet al llarg d'aquests 10 anys arriba ni més ni menys que als 5.281 exemplars. I és que les noves compres d'exemplars anualment voregen els 250 llibres, amb un sistema que facilita la sol·licitud de peticions per part dels usuaris i usuàries del servei. I també romanen, en aquest cas a la memòria, totes les històries i els contes de les 47 sessions de narració oral que s'han anat succeint al llarg d'un Cicle, el de contacontes, que aquest 2022 arriba a l'11a edició.

Bossa de tela i punt de llibre que regalàvem per l'aniversari de la Biblioteca.

Els inicis i la posada en marxa

Fou l'any 2010 quan la Comissió Cultural vam rebre la proposta de l'Ajuntament, en aquell moment presidit per Joaquin Escrig, perquè presentàrem un projecte de Biblioteca amb voluntat de servei municipi-

pal. L'objectiu principal que ens vam proposar, doncs, va ser constituir una "Biblioteca Municipal" que fos un recurs per a la lluita contra les desigualtats de partida amb què es troba la gent del poble i la comarca a l'hora de permetre a tothom per igual l'accés a la cultura, a la informació, a l'art, a l'entreteniment i, en conseqüència, a la formació. Cercàvem una gestió i organització que tinguera com a resultat una Biblioteca al servei de tothom, perquè poguera esdevenir un espai capaç de propiciar i potenciar en els habitants del poble i d'altres pobles del voltant el desenvolupament de la capacitat crítica i constructiva a través del servei i les activitats que volíem arribar a oferir. Però a més a més, consideràvem que aquest nou espai podia convertir-se, juntament amb el Col·legi Públic "El Castell" (actualment integrat com a aulari en el CRA de Penyagolosa), en factor dinamitzador de la lectura als nostres pobles. Durant dos anys vam anar recollint fons bibliogràfic especialment de donacions particulars, però també d'altres biblioteques; vam posar en marxa un sistema propi de catalogació, més basat en temàtiques i àrees d'interès que no pas en el sistema IFLA (l'Internacional), que ens facilita trobar la ubicació del llibre que cerquem a partir de qualsevol dada per mitjà del catàleg virtual que vam crear; vam introduir tots els llibres al catàleg i els vam organitzar posant-los el teixell corresponent; vam plantejar la distribució de l'espai amb què comptàvem a partir de dos sales, la de llibres i lectura i la de multimèdia i d'accés lliure a internet, que vam habilitar amb un nombre d'ordinadors que hem anat augmentant al llarg dels anys;

vam instaurar un model assembleari de funcionament del servei i de participació directa en l'assignació de les partides del pressupost anual amb què comptem; vam establir un horari d'obertura a partir d'un sistema de voluntariat... I així, vam arribar finalment al 7 d'abril de 2012, quan per primer cop aquella iniciativa va obrir les seues portes a atzenetins i atzenetines.

Bastint els contraforts: el foment de la lectura a través dels contacontes

Com ja hem avançat al principi, un dels pilars bàsics de la nostra activitat, molt més enllà del simple oferiment de llibres i d'un entorn agradable per llegir o accedir a internet, ha sigut l'establiment des dels inicis d'un **Cicle de contacontes** que ha anat creixent i consolidant-se al llarg de tots aquests anys. Les activitats incloses en aquesta iniciativa de foment de la cultura popular valenciana de transmissió oral han tingut com a objectiu principal fer gaudir el que escolta els contes, ja que a través d'aquesta activitat aparentment simple es poden aconseguir un seguit d'avantatges com la creació d'una atmosfera relaxada a la Biblioteca que propicie una relació de confiança entre l'actor o l'actriu i, principalment, els xiquets i les xiquetes, qüestió que repercuteix favorablement en l'àmbit de socialització i, de retruc, d'aprenentatge dels infants. A més, treballant els contes i oferint als més menuts la possibilitat de participar, es fomenta la capacitat d'expressió, d'organització d'idees, la modulació de la veu, la pèrdua de la por de parlar en públic... i tot això amb l'ús del valencià majoritàriament com a llengua vehicular. Si a tot plegat hi sumem la possibilitat que ens

brinda d'habituar les xiquetes i els xiquets a visitar regularment la Biblioteca, tenim la combinació perfecta d'entreteniment cultural i pedagogia social: per una part, promocionem la literatura de tradició oral; per una altra part, apropem la població atzenetina al nou espai d'interacció comunitària en què hem volgut convertir la Biblioteca Municipal a l'hora que aconseguim posar les bases d'un projecte extens i dinàmic per al foment de la lectura.

Al llarg de tota aquesta dècada, hem programat una variada selecció d'espectacles on s'han barrejat narradors i narradores de diferent procedència geogràfica (majoritàriament de diversos punts del nostre domini lingüístic), on l'heterogeneïtat de temàtiques ha sigut la norma i en les quals, molt sovint, la suma d'elements teatrals, musicals i artístics han aconseguit una diversificació molt interessant de les propostes que, per altra banda, hem anat ubicant en nous espais més enllà de la Biblioteca. A més a més, des de fa tres anys també hem incorporat sessions exclusives per a públic adult, la qual cosa ens ha permès arribar a un major nombre de públic i trencar l'estigma socialment estès que la narració oral sols interessa els infants. La gent adulta també està àvida d'aquest tipus d'oferta que ens retorna als temps en què la família es reunia al voltant de la llar a contar històries, a rememorar experiències i vivències mig certes i mig inventades, que feien córrer la imaginació i ens brindaven la possibilitat de passar una bona estona que podies recuperar en qualsevol moment amb un llibre a les mans.

Dos projectes que hem ajudat a nàixer

A aquells i aquelles que més ens hem implicat en el funcionament de la Biblioteca, hi ha dos iniciatives que ens agrada destacar pel reconeixement públic que suposen al treball constant que vam encetar ara fa 10 anys. Es tracta de dos projectes en què hem participat de manera activa perquè vegegen la llum per primer cop. El primer és el **projecte d'Anigmàt-K**, un club de lectura juvenil molt especial que el 2018 vam posar en marxa de la mà de Xarxa Jove i que va rebre el premi Culturama a la innovació social en joventut l'any 2021. Aproximar la lectura a aquest tipus de públic, el jovent, és una tasca delicada, però si amb voluntat i participació adaptem les propostes als seus interessos naixen projectes tan bonics com aquest, que enguany ja ha arribat a la seua 4a Trobada, en aquesta ocasió portada a terme a Vistabella, la crònica de la qual es recull també en les pàgines d'aquest BIM.

L'altra fita remarcable va ser el desenvolupament al nostre poble del **"1r Festival de Contes del Maestrat"**, proposta anual itinerant que pretén aglutinar durant un cap de

La Biblioteca a la terrassa de la Llar del Jubilats el passat 23 d'abril.

setmana en una vila maestratenca diferents activitats de narració oral per a públics de totes les edats, tot barrejant espectacles amb narradors professionals i contes tradicionals a càrrec de la gent dels pobles. Tant la comissària del festival, Tània Muñoz, com Maestrat Viu, principal entitat organitzadora, coneixedors de la trajectòria del Cicle de contacontes que veníem realitzant des de la Biblioteca i de la gran acceptació que aquest tipus d'actes estaven tenint entre el públic atzenetí, van decidir proposar i apostar pel nostre poble per a albergar la seva primera edició l'any 2019.

Un Dia del Llibre per bufar les espelmes

El 23 d'abril va ser la data que vam triar per oficialitzar un aniversari tan especial, 10 anys de portes obertes que vam mirar de significar traient la Biblioteca al carrer. Des de les 10.00 h, a la terrassa de la Llar del Jubilats tothom que s'aproximava podia fullejar una bona selecció de llibres del nostre catàleg i es va obsequiar amb un regal commemoratiu, una bossa de tela amb el logo del natalici, a les 65 persones que al llarg del matí van agafar-ne algun. També s'acompanyava l'exemplar que hom s'endua a casa per llegir amb un punt de llibre que, a més de recordar l'aniversari, posava el nostre granet d'arena a festejar la figura de Joan Fuster en l'any que se celebra l'efemèride del seu naixement, i ho fèiem recollint un dels seus famosos aforismes dedicats a la lectura: "els llibres no supleixen la vida, però la vida tampoc no supleix els llibres". Tots dos presents encara es poden aconseguir si visiteu aquests dies la Biblioteca fins a exhaurir-ne les existències.

Com tampoc podia ser d'una altra manera, vam programar també un nou contacontes per arrodonir la jornada, tot i que pel vent el vam haver de traslladar a dins de la Casa de la Cultura. Vam rebre la visita del narrador de la nostra comarca Felip Kervarec. El maestra-tenc va ser un dels primers rondallaires en participar en aquest cicle de narració oral de la Biblioteca i un dels narradors que més vegades ens ha visitat durant aquesta dècada. En aquesta ocasió ens va presentar el seu espectacle "Contes contats", amb una selecció d'històries que va encisar el nodrit públic familiar que va acudir a la cita: el conte del llop forçut que queda ben escarmentat per fer-se el milhòmens, les peripècies del polllet Pep per evitar ser engolit per una rabosa, la vella misteriosa a qui realment només li agradava contar històries, les carasses del bebé Joan en el procés d'aprendre a compartir...

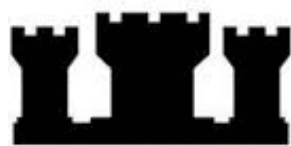
I amb aquest ja són dos els actes integrats en el que és l'11è Cicle de contacontes que hem encetat enguany, perquè el diumenge 6 de març, en vespres del Dia de la Dona i en el marc del Pacte d'Estat contra la violència de gènere, la catalana Sherezade Bardají ens va sorprendre amb un bagul ple d'elements i d'històries de l'Astrid Lindgren, la creadora de la xiqueta pèl-roja més famosa del planeta: Pippi Calcesllargues. I ja podem avançar que el diumenge de les Festes de la Joventut comptarem amb la presència d'Ana Canet, que ens oferirà els seus "Contes del món", i per al Dia Mundial del Medi Ambient, el diumenge 5 de juny, l'actuació de Rubén Navarro i el seu espectacle "Mr. Fem, el recicla-som".

Així que ja veieu, la Biblioteca gaudeix d'una

Escenes del bagul de Sherezade Bardají sobre les històries d'Astrid Lindgren

molt bona salut, compleix anys i es fa gran gràcies a tots els que l'heu feta vostra, uns 485 socis als que només us podem agrair que hàgeu decidit compartir les vostres lectures amb nosaltres. I tan de bo en siguen moltes més!

**BIBLIOTECA
ATZENETA**

Els nostres artistes

Rafa Gil Marín Ull, llum i territori

Juanma Velasco

La compareixença de Rafa en aquesta secció no es deu al fet que estic en deute amb ell per apropiarme de moltes de les seues fotografies per a prestigiar amb elles el BIM, que també; es deu en gran manera a la seua condició de fotògraf més que aficionat, dotat d'un ull tan clínic com artístic i al fet que la fotografia, en aquests temps en els quals tots portem a un fotògraf en la butxaca, sembla que s'haja convertit en un art menor i no és cert.

Desconec els seus detonants, motivacions, les seues predileccions en matèria de llum, que les esbudelle ell.

- Parlans un poc de tu:

Soc Rafa, tinc 42 anys, vaig nàixer a Castelló però ja de sempre m'ha tirat molt el poble, els paisatges, la gent, la vida en ell. El poble també és un element principal en les meues aficions con la muntanya i la fotografia. Les

dos juntes donen com a resultat les meues fotografies.

- Des de quan aqueixa inclinació a la fotografia?:

Des de menut, al vore les fotos que es feien a casa i de moltes sols eixia un tros, d'un altra es retallava una cama, jaja...Després, en l'institut, ja vam dedicar més hores en càmeres i vam descobrir un poc la fotografia. Vaig començar en càmera digital (un bon

regal). Després ja va ser tot pel meu compte i, ara en estos darrers anys he conegut molta gent d'aquest món i he seguit els passos d'alguns.

- Qui va ser el teu iniciador pròxim, familiar si n'hi va haver?:

No tinc referents. Després, en el temps, ja vas descobrint bons fotògrafs i les seues tècniques.

- Quin ha sigut i és la teua tècnica més recurrent?:

No sabria dir-te. Provar moltes coses que no sempre funcionen, però m'agrada la llarga exposició de rius, platges i també cultive la fotografia nocturna que és un món per descobrir. No solc planificar res, moltes vegades la foto et troba a tu.

- Alguna incursió en unes altres arts?:

La música també és una part molt important perquè he estat molts anys en la discoteca del poble, anys inoblidables per a mi.

- Models, referents, icones fotogràfics?:

Segueix molt a Arcadio Vidal, des de sempre. Té moltes fotos, bones i diferents. Encara que ara amb les webs i les xarxes socials es pot descobrir a fotògrafs de gran nivell. El canari Imanol Zuaznabar, per exemple, en fotografia de paisatges. Ara mateix alguns dels meus amics són també els meus referents: Alfonso Porcar, Ana, Nacho Gimeno, Sergio López.

- Quantes hores li dediques setmanalment a l'afició?:

Ara per ara, els torns de la fàbrica marquen les hores de fotografia, però sempre aprofite per escaparme. Recorde el primer any en tindre la càmera; vaig eixir tots els dies a fer fotos, pel matí, per la vespada i per la nit.

- Has arribat a exposar al marge d'esdeveniments locals?:

No, ara com ara no. Desconec si al-

Via Làctia. Quan veig que augmenta la nuvolositat o apareixen tempestes a la nit no m'importa perdre unes hores de somni, però el resultat és satisfactori.

- Què tens ara entre focus i focus?:

Preparar un bon hide, o una piqueta perquè beguen els ocells és una cosa que tinc pendent. Passar hores esperant la seua visita per a fotografiar-los en acció. És una fotografia de tranquil·litat i temps però els resultats també em satisfan.

gun dia però portarà temps si és que arriba.

- Enquadrar-se en un estil, en un corrent és alguna cosa que potser no t'agrada massa, però fes un esforç i aproxima'ns un:

Em prima la fotografia de cels, núvols, tempestes, llamps, estrelles, la

- Quines expectatives tens amb la fotografia per al futur?:

Continuar fotografiant Penyagolosa i gaudir dels bons moments que m'aporta la fotografia. Donar a conèixer Atzeneta i els pobles de la comarca a través dels meus ulls...

Nutrició

Neus Bartoll Orenga. Dietista-nutricionista CV-00755 (RRSS: @nutriideas)

ESTOY HINCHADA...

Me noto hinchada, me duele la tripa, tengo muchos gases, algunos días me toca ir corriendo al baño y otros voy super estreñida, también tengo ardor, reflujo, y algunos días incluso náuseas... No sé qué me pasa, pero sí sé que algo no va bien en mi cuerpo ¡Ayudaaa...!

Si te sientes identificado, lo primero que te voy a decir, es que nadie tiene la solución mágica ante estos síntomas. No te fíes de cualquiera. No te fíes de los test alergia a 200 alimentos. No sirven para nada y son más caros que la llenar entero el depósito de gasolina del coche. No te fíes tampoco de aquel que te venda 50 suplementos, lo único que quiere es sacarte la pasta. Y por supuesto, no le hagas caso a quien te diga que eso es psicológico, si estas mal... ¡estas mal! (incluyo aquí a médicos desactualizados, y a familiares y amigos poco empáticos). Busca ayuda de verdad.

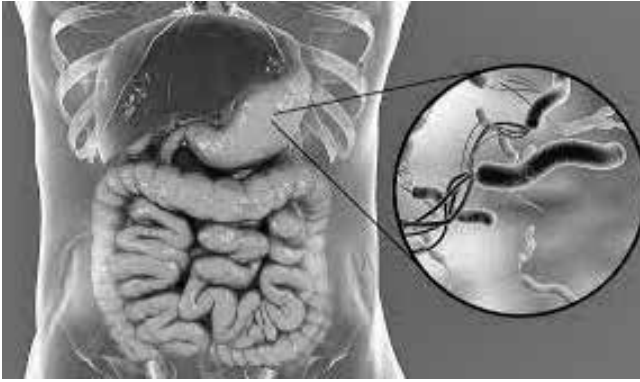
La solución real está en encontrar cual es la CAUSA de tus males de barriga. Y esto, a veces se hace muy difícil. Las patologías digestivas son muy complejas, más de lo que piensas. Y por eso vengo a escribir este artículo, para explicarte todo lo que te puede estar pasando.

El problema de estas patologías es que

todas tienen los mismos síntomas o muy parecidos, y es muy difícil identificar qué está provocando qué, de hecho, a veces se relacionan entre ellas e incluso puede que tengas varias juntas. Te cuento un poco que te puede estar ocurriendo, la forma de diagnosticarlo y su tratamiento.

-Helicobacter pylori. Es una bacteria que está en la mucosa del estómago y para sobrevivir lo vuelve menos ácido (hipocloridria). Al no tener tanto ácido en el estómago, no podemos digerir bien los alimentos y esto nos provoca los síntomas anteriormente mencionados. Se puede detectar en una prueba en heces y su tratamiento es una tanda de antibióticos bastante bestia. Tan bestia, que puede que después de erradicar la bacteria tengas SIBO.

-SIBO (Sobre crecimiento bacteriano en el intestino). Por explicarlo fácil: tu intestino tiene más bacterias de las que tendría que haber. Estas bacterias se alimentan de fibras y azúcares. Cuando las fibras de los alimentos que comemos llegan al intestino, estas bacterias se los comen, produciendo gas y provocado la típica barriga de embarazada (con la peculiaridad de que no es un niño, son gases). Para detectarlo hay que hacer un test del aliento con lactulosa. Hay varios tipos de SIBO (metano, de hidrogeno, de sulfuro) y dependiendo el tipo se recetan un tipo de antibióticos u otros. A nivel nutricional puede ir bien una dieta FODMAP.

-Celiaquía o intolerancia al gluten no celiaca. El gluten es una proteína que se encuentra en el trigo, la cebada y el centeno (pan, repostería, bollería, pasta, cerveza...) Hay algunas personas que les sienta mal, no la digieren bien y esto daña las microvellosidades intestinales provocando algunos síntomas anteriormente mencionados. Aquí el tratamiento es fácil, quitar el gluten de la alimentación. Para detectarlo se puede hacer una prueba genética, una biopsia intestinal (la más fiable) o detectar mediante una analítica de sangre los anticuerpos anti-transglutaminasa. Esta última es la que suelen hacer, lo que pasa es que tienes que comer gluten, si no puede salir un

falso negativo.

-Problemas de tiroides. En esta condición el metabolismo va o muy rápido o muy lento. Cuando va muy rápido (hipertiroidismo) la comida pasa muy rápido por el sistema digestivo, puede haber diarrea y náuseas. Cuando va muy despacio (hipotiroidismo) la comida pasa muy lenta por el intestino y puede haber estreñimiento y esto generar SIBO. Se puede detectar mirando la TSH y T4 en sangre. El tratamiento iría encaminado a solucionar la patología con fármacos para controlar la tiroides.

-Infecciones de *Campylobacter jejuni*, *Campylobacter coli*, *E. coli*, *Salmonella*, *Shigella*. Estas bacterias producen un deterioro del CMM (complejo motor migratorio) a causa de una toxina. Lo que hace el CMM es limpiar el intestino en periodos de ayuno, pero si éste va mal, quedarán restos de alimento en el intestino y las bacterias las fermentarán produciendo los síntomas y un posible SIBO. Para saber si es tu caso, tienes que hacer memoria a ver si hace años tuviste alguna gastroenteritis heavy o alguna época guay de diarreas. Una vez lo has cogido ya no hay solución, así que aquí la solución es la prevención y tener una buena higiene alimentaria.

-Parásitos. Sí, aunque parezca mentira existen varios bichitos como Giardia lamblia, Entamoeba histolytica, Cryptosporidium spp, Blastocystis hominis, Dientamoeba fragilis, o Cyclospora cayentanensis que pueden estar provocándote estos síntomas (vaya nombres raros, ¡eh!). La forma de detectarlo es haciendo un análisis de heces y el tratamiento sería a base de antibióticos y antiparásitos. Estos bichos se suelen coger en los viajes a países exóticos (la gente exótica no tiene tanto en cuenta la higiene).

-Candidiasis. Así como existe la Cándida vaginal, también puede existir la Cándida a nivel intestinal. Normalmente esta levadura convive con nosotros sin causar ningún problema, pero si hay mucha, puede estar provocando los síntomas anteriormente mencionados. La curiosidad en este caso es que como la cándida se alimenta de azúcares, la persona que lo padece le suele apetecer mucho el dulce. Aquí la solución es dar antifúngicos orales y eliminar los hidratos de carbono simples de la dieta para matarla un poquito de hambre. Para diagnosticarlo se puede hacer un coprocultivo o una PCR, pero esto no suele entrar por la seguridad social.

-EII (enfermedades intestinales inflamatorias). En estas patologías se ve afectado la funcionalidad de varias partes del intestino de forma crónica. Si afecta al intestino completo se llama Síndrome de Crohn y si afecta solo al colon se llama colitis ulcerosa. A parte de los síntomas mencionados anteriormente, la peculiaridad de estas enfermedades es que muchas veces suele haber sangrado, así que súper importante hacerse la prueba de sangre en heces para poder detectarlo. El tratamiento en este caso es multifactorial y consiste en fármacos, dieta adecuada e gestión del estrés.

-Y muchas otras: síndrome intestino irritable, divertículos, endometriosis, insuficiencia pancreática, litiasis biliar, alteraciones anatómicas del intestino... No las describo todas porque quedaría un artículo demasiado largo...

No hago este artículo para que llegues a un diagnóstico. Hago este artículo para que llegues a la conclusión de que tienes que ir al médico o a un digestivo bueno para que investigue que es lo que te está pasando. Solo así podrás poner solución al problema. ¡Ánimo!

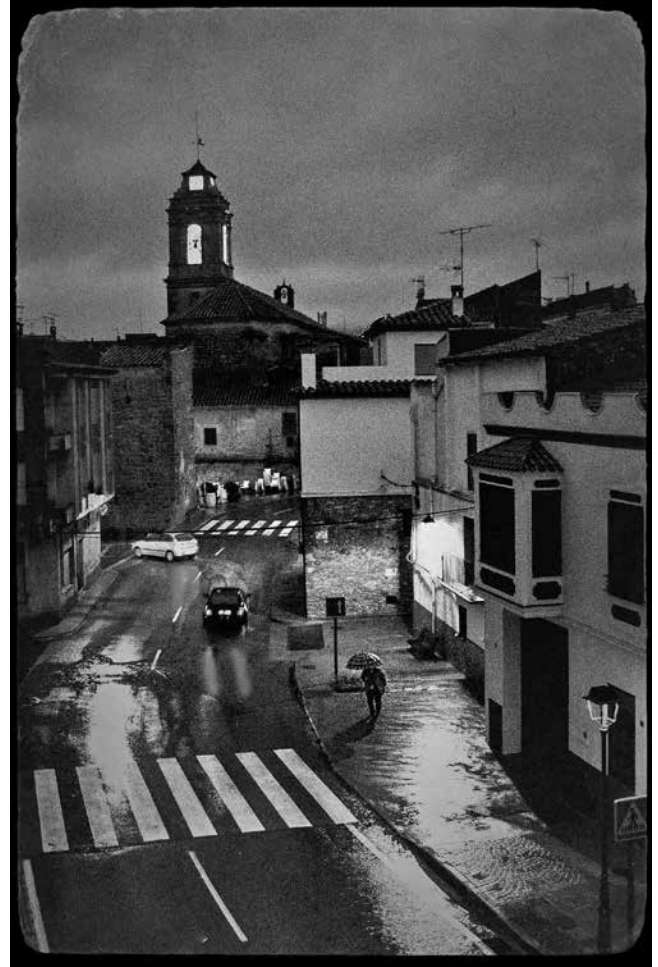

I es va fer la pluja

Després del que ha semblat una eternitat, al març van tornar les pluges (Melchor detallarà els coms i els quants en la seua secció) i amb elles els llits de les nostres rambles van tornar a cobrar vida líquida.

Aquesta selecció de fotos de la pròpia d'Atzeneta, de la del Castell i la de la Vídua parla per si mateixa de la magnitud de l'episodi.

Des de la Cooperativa

Eladi Roca - Miguel Ángel Moliner

COOPERATIVA D'ATZENETA, REFERENT DE L'ECONOMIA SOCIAL.

La Cooperativa Agrícola Sant Bertomeu d'Atzeneta participa en la I Jornada de l'Economia Social i Solidària, celebrada en el Congrés dels Diputats.

La sala Ernest Lluch del Congrés dels Diputats va acollir el divendres 25 de febrer la I Jornada de l'Economia Social i Solidària, una trobada que va posar de manifest la importància d'aquest model en l'economia nacional i que està cridat a convertir-se en l'actor fonamental en la recuperació i transformació de l'entorn rural.

A la jornada, organitzada pel grup parlamentari Unides Podemos, van acudir experts i responsables dels ministeris de Treball i Economia Social i de Drets Socials i Agenda 2030, així com entitats i representants d'experiències que impulsen l'Economia Social i Solidària des de diferents llocs al nostre

país.

Entre les experiències seleccionades, es troba la Cooperativa Agrícola Sant Bertomeu d'Atzeneta, una entitat que, sense abandonar el seu caràcter agrícola amb el qual va néixer en 1944, va apostar per la diversificació dels serveis, amb l'objectiu d'ampliar l'àrea de negoci i donar resposta a les necessitats dels socis i dels ciutadans, convertint-se en una eina de creació d'oportunitats i d'ocupació a la comarca.

En la seua intervenció, el director de la Cooperativa, Eladi Roca, ha manifestat que "la fórmula del cooperativisme té aquest component social que reforça i posa en valor la pertinença a un projecte comú", i en aquest sentit, assegura que "la creació de riquesa i de llocs de treball en aquests moments significa que es pot arribar a aixar la població rural i l'evolució de la nostra entitat és un exemple".

Per part seua, la diputada confederal per Castelló, Marisa Saavedra, va apuntar que "en un moment de crisi, de transició com el que vivim i de necessari canvi de model productiu, l'Economia Social i Solidària cobra especial importància, ja que aquest model posa en el centre a la persona i aporta benefici social, sostenibilitat mediambiental, treball digne, ajuda a fixar territori lluitant contra la despoblació en el medi rural"

DEPENYAGOLOSA, L'APOSTA PEL PRODUCTE DE QUALITAT I DE PROXIMITAT.

A finals de l'any 2019, des de la Cooperativa Agrícola Sant Bertomeu d'Atzeneta-Tossals de Penyagolosa Coop. V. començarem a treballar en un projecte on el protagonista foren els productes i serveis que dona aquest territori; uns productes de naturals i de qualitat.

Amb l'arribada de la crisi sanitària de la COVID-19, suposa la paralització momentània del projecte, però la participació en dife-

rents fòrum tan comarcals com autonòmics, com la Cimera de Penyagolosa o el Focus Pyme celebrat en Vistabella on destacaven:

"la potencialitat que comporta l'increment de la demanda del producte de proximitat i natural. Això implica una oportunitat per als productes de la zona com l'ametla, l'oli d'oliva, l'avellana, la tòfona i els productes hortofructícoles. També els productes ramaders poden aprofitar aquesta oportunitat, com la IGP Corder del Maestrat, la ramaderia extensiva i els productes derivats de la llet (formatges, iogurts, quallades...).

No obstant això, és necessari trobar el model de negoci que permeti transformar el producte primari en una oferta de valor que pugui comercialitzar-se eliminant el màxim d'intermediaris possibles."

Conclusions I Cimera de Penyagolosa. Juliol 2020

L'empenta final arriba amb la signatura d'un conveni de col.laboració amb l'Universitat Jaume I i amb el Grup de Investigació IMK-Innovació en Màrqueting, capitanejat per Miguel Angel Moliner per a desenvolupar, finalment, un projecte de e-commerce amb la finalitat d'industrialitzar i de comercialitzar on-line productes locals del territori de Penyagolosa i apostar per la creació d'una marca de qualitat lligada al nom i els valors de Penyagolosa, que actue com a paraigües de tots els productes de la zona.

Així naix la marca y la pàgina web: www.de-penyagolosa.com

Que és DePenyagolosa?

DePenyagolosa s'ha concebut com una iniciativa de cooperació al costat de les desenes de petits productors i elaboradors del territori, conjuntant els esforços per a una comercialització unida d'uns productes de qualitat, de proximitat, naturals i sostenibles, alhora que funcionals pels efectes positius per a la salut dels consumidors, amb l'objectiu de valorar els productes i serveis que es produeixen i presten al voltant del Parc Natural de Penyagolosa, situat a l'interior de la província de Castelló.

A més a més perseguim altres objectius:

- Dinamitzar i desenvolupar econòmicament un territori en risc de despoblació.
- Posar en valor la importància i dignificar el treball del sector primari.
- Conservar socialment i mediambientalment una àrea d'alt valor ecològic.
- Incrementar el valor afegit dels productes i serveis locals.
- Millorar la imatge de la comarca i del medi rural.
- Fixar població i lluitar contra la despoblació.
- Crear noves oportunitats i llocs de treball.
- Generar un efecte multiplicador.

Màgia de Penyagolosa

La primera de les actuacions és l'oli d'oliva, en que es busca la diferenciació a través de la creació d'un producte gourmet que amb el nom de Màgia, iniciar la comercialització de l'oli d'Atzeneta, el laborat i envasat per la SAT L'Atzenetina, procedent de les explotacions dels socis del Molí de l'Oli i també de les nostres explotacions d'olivar, amb un format i presentació diferent al que estem habituats.

A banda del tradicional oli elaborat amb les olives cultivades en el territori, gràcies a la cooperació dels membres de la junta directiva del Molí de l'Oli i d'alguns agricultors, també s'envasaran dos olis monovarietals (Arbequina i Canetera) amb una producció molt limitada, que esperem que tinga bona acollida del consumidor final.

Aquesta comercialització de l'oli, no és més que un aposta pel producte natural, de proximitat i de qualitat que amb un format de 250ml i 500ml envasada en botella de vidre, presenta un disseny modern i atractiu i que pretén donar-li un valor afegit a aquest tresor de la nostra terra.

Acord amb Penyagolosa Trails.

El passat 23 d'abril se celebrava una nova edició de la Penyagolosa Trails, una cursa de muntanya que uneix la capital de la província i el Santuari de Sant Joan de Penyagolosa. Aquesta prova de caràcter internacional reuneix a més de 2.000 participants en les dues proves: La clàssica Marató i Mitja (MIM) que arribava a la seua edició número 23 i la CSP

que recorre el terme i carrers d'Atzeneta. En aquesta ocasió tots els participants han rebut de part de l'organització un detall de productes de la marca DePenyagolosa format per l'Oli d'Atzeneta Magia, Mel de Romer i Ametles Ronyoses de Turrons Barberà. Amb aquesta iniciativa a banda de donar suport als productes de qualitat i proximitat elaborats en la província, és un magnífic aparador per tal de difondre'ls i promocionar-los.

GELADA COLLITA AMETLA 2022-2023

El passat diumenge 3 d'abril aplegava la terrible notícia per al més de 200 agricultors i agricultores de la nostra comarca. "Esta nit s'ha gelat l'ametla", aquesta era la frase més repetida en totes les tertúlies del dia: al bar, a la panaderia, a missa, etc. Temperatures que van arribar a fins a 3 graus per davall de zero, es van emportar tota la collita d'ametla d'aquesta campanya.

Aquest fet, i en grans números suposa, la pèrdua d'entre 1.5 i 2 milions d'euros, a banda de deixar molt minvada la moral dels nostres agricultors.

Com ja hem destacat en altres ocasions, el cultiu de l'ametla suposa en la majoria dels casos, uns ingressos addicionals en el nucli familiar, uns ingressos que actuen de motor econòmic de la població, ja que permeten la realització d'inversions extraordinàries, que afavoreixen altres activitats econòmiques com al sector immobiliari, a la construcció, al sector automobilístic, de l'oci, etc

Des de la Cooperativa s'hi ha mantingut una reunió amb l'Ajuntament d'Atzeneta per tal de sol·licitar a la Generalitat Valenciana, la declaració de zona catastròfica; finalment aquesta declaració serà presentada conjuntament per la Federació de Cooperatives de la Comunitat Valenciana i les principals organitzacions agràries donada el gran nombre d'àrees geogràfiques afectades.

El temps i la meteo a Atzeneta

Melcior Rovira Monfort

2022, l'any que l'oratge va perdre el seny

A començaments d'abril de l'any 2022, la flora i la fauna (humans inclosos) estem tan despitats amb el caos meteorològic que hem viscut els darrers quatre mesos que no sabem si la propera setmana tindrem primavera, hivern, estiu o tardor. El motiu: des de desembre quasi no hi ha hagut cap dia que haja fet un temps adient al clima que marca el calendari, una mostra més del que ens està deparant el canvi climàtic.

Després ho analitzaré per mesos, però en general es podria resumir de la següent manera: durant els darrers dies de desembre i inici de gener, que haurien d'haver estat els dies més freds de l'any, vam gaudir de temperatures màximes contínues de primavera, gairebé d'estiu; tot seguit, vam patir un episodi de fred rigorós de rècord, per tornar a la calor primaveral durant tot el febrer, i quan hauria d'haver arribat la primavera, a març i el que portem d'abril hem tingut tot l'hivern que no hi havia hagut abans. Més extrem encara ha sigut el comportament de la pluja: vam passar d'estar tres mesos sense caure ni gota i tenir dies assolellats, a tenir el cel ennuvolat durant quaranta dies i ploure quasi durant 25 jornades seguides.

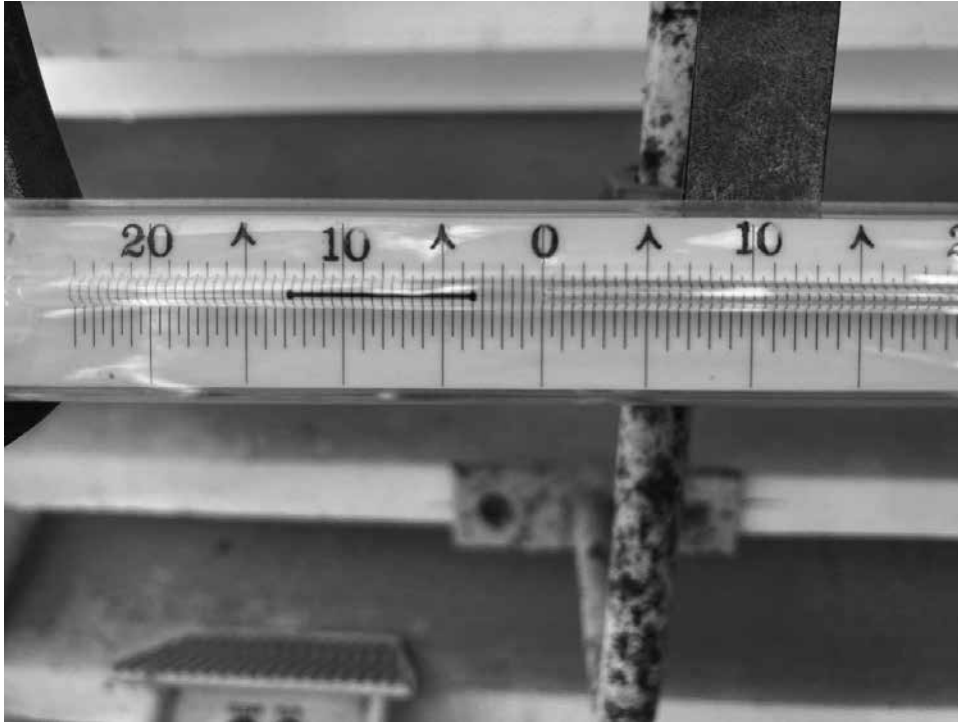
Primera tronada de l'any la vesprada del 8 de març, que va deixar granís a la zona del mas d'En Jaume.

Si fem un resum general dels tres primers mesos de l'any, podríem dir que ha estat lleugerament càlid i molt plujós. La temperatura mitjana ha estat tres dècimes per damunt del que tocaria i hem recollit 246,5 litres de pluja, just el doble del que hauria d'haver caigut. Però, com he advertit al començament, aquestes dades mitjanes amaguen un seguit de daltabaixos que mostraré tot seguit amb l'anàlisi mes a mes.

Gener va ser un mes fred i calorós al mateix temps, a banda que no va aportar ni una gota de pluja. La temperatura mitjana va ser de 7,6 °C, dos dècimes per baix del que és normal. Però degut al temps anticiclònic assolellat i estable que vam tenir tot el mes i que va afavorir-hi les inversions tèrmiques, les temperatures màximes diürnes van ser molt superiors a les normals, 2,4 °C per damunt la mitjana; mentre, les temperatures mínimes foren ben fredes, amb una mitjana de -1,3 °C, quasi tres graus per davall del fred que tocaria. Amb aquests valors de temperatures mínimes, el gener del 2022 ha estat el quart més fred des de 1943, per darrere dels gener de 1983, 1993 i 2000. Com a fets extrems de gener, a més a més, podem destacar que el dia de Cap d'any, amb 26 °C, ha estat l'inici d'any més calorós de la sèrie i el tercer dia més calorós d'un mes de gener; també podem remarcar com a rècord l'episodi de gelades fortes contínues per davall dels -5 °C a partir del 12 de gener i durant 6 dies consecutius, que van gelar algunes oliveres del Pla, i la persistència de gelades durant 19 dies seguits.

La rambla començava a baixar la vesprada del 21 de març després de caure 95 litres al poble eixe dia.

-3,5 °C de temperatura assolits el passat 3 d'abril al termòmetre de mercuri de l'estació d'Aemet al Porrejat.

Febrer, per la seua banda, va ser un mes molt sec i alhora molt càlid. La temperatura mitjana va ser de de 10,4 °C, quasi dos graus per damunt de l'habitual. I és que va fer més calor del normal tant de nit com de dia, però sobretot de dia amb temperatures màximes que la meitat dels dies del mes van superar els 20 °C. Les pluges, al seu torn, van resultar molt escasses: dos fronts de ponent van deixar 12 litres a final de mes, un 30% del valor mensual normal.

Si ens fixem en març, aquest ha estat el mes sense sol i, per tant, ha resultat molt humit i fresc. Ha sigut un mes amb domini del vent de llevant continu, que ha portat molts núvols i pluja. Les dades d'insolació d'aquest mes són rècord de número mínim d'hores mensuals de sol al País Valencià des que es tenen dades (els darrers 100 anys); i com s'aprecia al mapa, vam ser el lloc amb una anomalia de menys insolació del que tocaria de quasi tot el planeta. De fet, del 14 al 26 de març, la insolació va ser nul·la durant dotze dies seguits a tot el territori. Com hem tingut el cel cobert, les temperatures han estat quasi un grau més fredes del normal, sobretot les màximes diürnes, que han marcat 3,5 °C menys del que tocaria, amb la qual cosa aquest mes de març ha sigut més fred que el febrer, el gener, el desembre i el novembre precedents. De fet, en tot el març no s'han superat els 20 °C de màxima, quan veníem de moltes vesprades primaverals els mesos anteriors. A més a més, durant tot el mes hem recollit 234,5 mm, quasi cinc vegades més del normal, tot i que aquest aspecte no esdevé cap rècord perquè els darrers anys sembla que març siga el plujós octubre, i tant el març del 2015 com el del 2020 vam superar aquest registre. Ara bé, a banda de la poca insolació, el que també sí que ha significat un rècord ha estat el número de dies de pluja mensual, perquè ha plogut més de mig litre fins a 21 dies. La majoria d'aquests dies la pluja ha estat feble o moderada, excepte el dia 21 de març que vam recollir 95 litres, precipitació amb què va eixir la rambla, el riu i alguns barrancs.

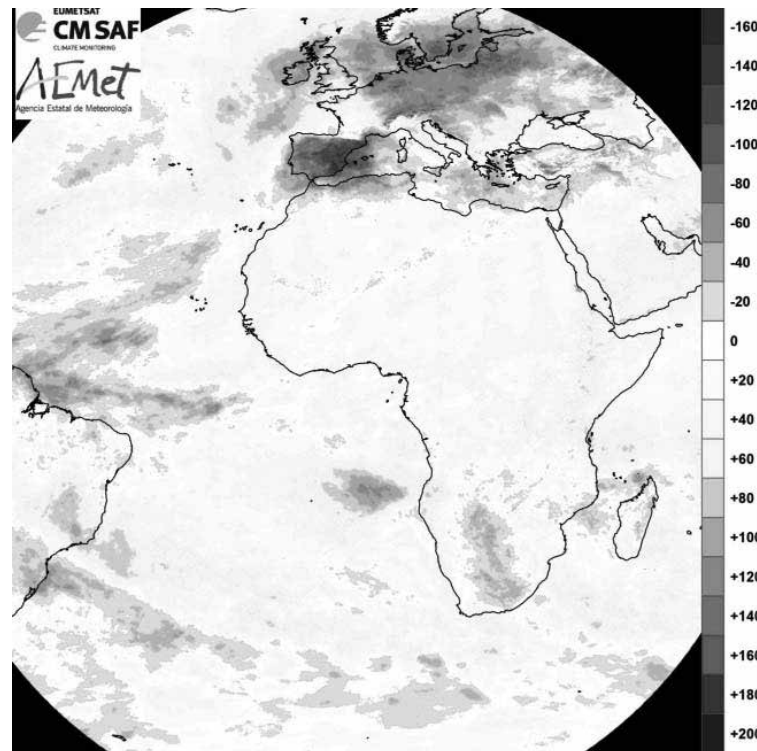

Imagen: anomalía de insolación (horas) en el mes de marzo de 2022.
Fuente de datos para la elaboración del mapa CM SAF (EUMETSAT).

Per últim, abril tampoc podia començar normal i els primers dies de mes hem tingut l'entrada de fred més important de l'hivern i de la primavera, el que ha convertit aquest episodi de fred en el més intens per un mes d'abril a la meitat oriental peninsular dels darrers 50 anys. En molts llocs d'aquesta zona s'han enregistrat rècords de fred, i al poble quasi, perquè el diumenge 3 d'abril el termòmetre va arribar als $-3,5\text{ }^{\circ}\text{C}$ a l'observatori del Porrejat, el segon dia més fred d'abril per darrere dels $-4\text{ }^{\circ}\text{C}$ del 6 d'abril de 1963. Per tant, feia 59 anys que no teníem tant fred a l'abril. Els efectes, catastròfics: s'ha gelat el 100% de la collita d'ametlla a

Ametlla encara congelada, amb gel, el matí del 3 d'abril.

tots els indrets del terme (zones baixes, zones altes i vessants que no se solen gelar). Pel que m'han comentat alguns agricultors, s'han gelat les ametlles a llocs que feia més de 60 anys que no passava. El fred va ser tant intens que no sols ha afectat l'ametlla (el fruit), sinó que els brots tendres dels ametllers també s'han gelat en les zones fondes i altes del terme.

Anàlisi dels rècords de 2022

A continuació analitzaré tres rècords que hem batut aquest hivern des que tenim registres al poble, des de l'any 1943.

- **El Nadal del 2021/2022 ha estat el més càlid.** Si considerem les dates nadalenes les compreses entre el 25 de desembre i el 6 de gener, el passat Nadal ha enregistrat les temperatures màximes més altes de la sèrie climàtica amb una mitjana d'aquestes de 21,1 °C, dada que bat el rècord del Nadal de 1959/1960, el qual va tenir un valor mitjà de màximes de 20,3 °C; a banda, són valors més de 6 °C per damunt dels normals per a eixes dates, que haurien de ser d'entre 14 i 15 °C. El motiu d'aquests valors tan elevats va ser un anticicló molt potent i molt càlid centrat a la península que va afavorir dies molt estables i assolellats amb valors diürns molt elevats, però amb nits fredes.

temp. màximes Nadal	25	26	27	28	29	30	31	1	2	3	4	5	6
1959/1960	17°	21°	19°	17°	19°	24°	22°	21°	22°	21°	22°	18°	21°
2021/2022	19°	18°	23°	24°	23°	23°	23,5°	26°	24°	23,5°	22°	12°	12,5°

- **Del 14 al 19 de gener del 2022 hem fet rècord de dies consecutius amb temperatures mínimes per baix de -5 °C.** D'episodis de fred intens, n'hem tingut prou de més rigorosos que el del passat gener (sols recordar el febrer de 1956 o el gener de 1985), però mai s'havia donat el cas de tenir 6 dies consecutius amb valors mínims iguals o inferiors als -5 °C; en aquest cas van ser: -5,5; -5; -6; -6; -7, i -6,5. L'anterior rècord era de cinc dies consecutius, de l'1 al 5 de gener de 1971, amb valors de -5, -6, -8, -8 i -6. El motiu d'aquestes mínimes tan fredes és semblant al de tenir les màximes de Nadal tant elevades: un anticicló molt potent que va afavorir inversions tèrmiques molt marcades, però que al gener comptava amb prou fred en alçada provinent del nord, mentre a Nadal tenia una entrada d'aire càlid del sud. Els efectes d'aquest fred s'observen a moltes oliveres gelades, no tan sols del pla del poble, sinó de molts llocs fondos de les comarques del nord.

- Els 21 dies que va ploure durant el març del 2022, són rècord mensual de dies de pluja. El passat març va passar d'estar a punt de batre el rècord de dies seguits d'absència de pluja apreciable, a batre el registre contrari, és a dir, el màxim nombre de dies de pluja en un mes, amb 21 dies. Aquesta xifra supera els anteriors rècords mensuals de 18 dies de pluja de l'abril de 2007 i del maig de 1998, i de 16 dies de pluja de gener de 1996 i agost de 2002. A més, cal constatar que va estar 11 dies seguits plovent, del 16 al 26 de març, però és que de l'11 al 26 va ploure també tots els dies excepte un. La causa de tanta humitat va ser que l'anticicló que havíem tingut a sobre durant tres mesos es va desplaçar a les Illes Britàniques, amb la qual cosa va impulsar de forma contínua durant 40 dies vent de llevant i xaloc a tota la façana mediterrània peninsular, especialment al sud-est.

La rambla encara baixava alegre a l'inici d'abril.

RACÓ FOTOGRÀFIC

